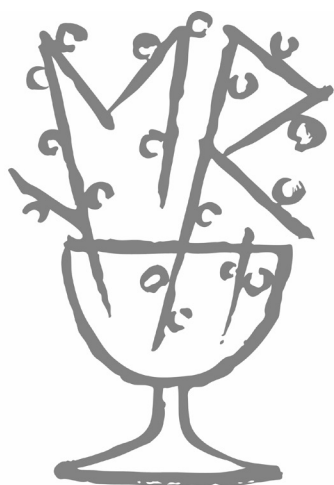

BENJAMÍ HERAS

MERCÈ RODOREDA:
BIBLIOGRAFIA (2012-2018)

FVNDACIÓ
MERCÈ
RODOREDA

INSTITVT D'ESTVDIS CATALANS

**Mercè Rodoreda:
bibliografia (2012-2018)**

Foto d'estudi de Mercè Rodoreda, feta probablement a Ginebra
a finals de 1950.

FUNDACIÓ MERCÈ RODOREDA, FP
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

BENJAMÍ HERAS

**Mercè Rodoreda:
bibliografia (2012-2018)**

BIBLIOTECA MERCÈ RODOREDA, 18

BARCELONA
2023

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Heras, Benjamí, autor

Mercè Rodoreda: bibliografia (2012-2018). — Primera edició. — (Biblioteca Mercè Rodoreda ; 18)

Índexs

ISBN 9788412113488

I. Fundació Mercè Rodoreda. II. Títol III. Col·lecció: Biblioteca Mercè Rodoreda (Fundació Mercè Rodoreda) ; 18

1. Rodoreda, Mercè, 1908-1983. — Bibliografia 2. Rodoreda, Mercè, 1908-1983 — Crítica i interpretació — Bibliografia

012Rodoreda, Mercè

821.134.1Rodoreda, Mercè.09:012

La Fundació Mercè Rodoreda, constituïda pels il·lustríssims senyors Josep Mallafrè i Damia Pons i la il·lustríssima senyora Montserrat Bacardí, va acordar publicar aquest treball que va guanyar un ajut de la Fundació Mercè Rodoreda l'any 2019.

© Benjamí Heras Pino

© 2023, Fundació Mercè Rodoreda, per a aquesta edició
Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: octubre de 2023

Text revisat lingüísticament per Roser Carol i Àlvar Valls

Compost per Fotoletra, SA
Imprès a Ediciones Gráficas Rey, SL

ISBN: 978-84-121134-8-8
Dipòsit Legal: B 18736-2023

DOI: 10.2436/10.3500.03.1

Aquesta obra és d'ús lliure, però està sotmesa a les condicions de la llicència pública de Creative Commons. Es pot reproduir, distribuir i comunicar l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria i l'entitat que la publica i no se'n faci un ús comercial ni cap obra derivada. Es pot trobar una còpia completa dels termes d'aquesta llicència a l'adreça: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>.

Índex

INTRODUCCIÓ	7
REFERÈNCIES PRÈVIES AL 2012	11
Bibliografia d'obres sobre Rodoreda	11
Articles acadèmics	11
Llibres i capítols de llibre	17
Material d'àudio i audiovisual	20
Edicions de les obres de Rodoreda	20
Traduccions	20
BIBLIOGRAFIA D'OBRES SOBRE RODOREDA ENTRE 2012 I 2018	21
Articles acadèmics	21
Llibres i capítols de llibre	28
Tesis doctorals	46
Material d'àudio i audiovisual	48
OBRES DE MERCÈ RODOREDA	51
Obra de joventut	51
Novelles	53
Contes	54
Poesia	55
Teatre	55
Epistolari	55
Periodisme	55
Entrevistes	55
Altres	56
Traduccions	56

ÍNDEXS D'OBRES SOBRE RODOREDA	61
Índex cronològic	61
Índex d'idiomes	62
Índex d'obres tractades	63
Índex de gènere dels autors	66
Llista d'autors	67

Introducció

«Tot indica que l'eclosió crítica al voltant de Rodoreda seguirà augmentant els anys vinents», va escriure Maria Isidra Mencos a la introducció de *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (1963-2001)*, publicada el febrer de 2003. Disset anys després i amb l'aval de dues bibliografies crítiques sobre Rodoreda, es pot confirmar el gran encert d'aquelles paraules. Certament, l'excel·lent tasca de recopilació i recensió d'obres crítiques duta a terme per Maria Isidra Mencos i Kathleen McNerney* en les seves respectives bibliografies és un indicador suficient del valor de Rodoreda com a figura literària. Entre les dues obres es recopilen al voltant de sis-centes entrades de crítica i comentaris publicats entre 1963 i 2011. A més, gràcies a la inestimable col·laboració, d'una banda, d'Eulàlia Miret i Raspall amb Mencos i, de l'altra, de Judith Sánchez Gordaliza amb McNerney, també se'n ofereix una relació d'edicions i traduccions de l'obra de Mercè Rodoreda. El resultat d'aquesta tasca és un material de màxima utilitat per als investigadors i les editorials, així com per a qualsevol persona interessada en l'autora.

Així, ja fa més d'un any, tenint al pensament aquests antecedents, em va semblar que hi havia una gran oportunitat de continuar la feina feta fins llavors: ampliar la recopilació fins a l'any 2018 i contribuir, en la mesura del possible, en la tasca de gestió, promoció i divulgació dels estudis de Rodoreda que des de 1992 duu a terme la Fundació Mercè Rodoreda. De manera que vaig presentar la meua proposta als Premis Fundació Mercè Rodoreda 2019 i la Comissió Tècnica de la Fundació va decidir concedir-me un dels ajuts per tal de dur a terme la present recopilació.

* L'obra de McNerney *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (2002-2011)* és una continuació de la de Mencos. D'entre tots els aspectes remarcables de la bibliografia, resulta especialment interessant el fet que reculli les publicacions de l'any 2008, centenari del naixement de Rodoreda, ja que és un període especialment prolífic per a la crítica i les edicions d'aquesta autora.

En aquesta bibliografia recullo els estudis sobre Mercè Rodoreda publicats entre 2012 i 2018, com també les traduccions i les noves edicions de les seves obres en aquest període. No obstant això, també inclou algunes referències prèvies que no s'havien inclòs a les bibliografies anteriors. El cos del treball consta de tres parts principals. D'una banda, la bibliografia sobre Rodoreda, que inclou els apartats *a)* articles, *b)* llibres i capítols de llibre, *c)* tesis doctorals i *d)* material d'àudio i audiovisual. D'altra banda, la bibliografia de Rodoreda, que inclou els apartats *a)* originals i *b)* traduccions. A més, també hi ha un apartat previ en què es recullen referències bibliogràfiques anteriors a 2012. Finalment, s'han afegit una sèrie d'índexs i gràfics. Totes les referències estan numerades; les referències anteriors a 2012 segueixen una numeració independent, en números romans. Les entrades s'ordenen alfabèticament a partir del cognom de l'autor; quan un autor té més d'una entrada, aquestes s'ordenen cronològicament.

Han quedat fora de la selecció tant articles de diari com treballs de grau o màster, si no és que s'hagin publicat com a article científic. En canvi, sí que s'inclouen retransmissions de ràdio i produccions audiovisuals. En el cas de les comunicacions o conferències, les he classificat com a articles o capítols de llibre en aquells casos en què hi ha hagut una publicació de les actes. A l'apartat de les edicions en llengua original no s'inclouen reedicions ni canvis de col·lecció.

En certs casos no he pogut accedir al contingut d'algunes referències o a altres dades necessàries. No tot el coneixement acadèmic és d'accés obert i, malauradament, les circumstàncies extraordinàries amb què hem començat l'any 2020 també han dificultat la lectura d'algunes entrades. Tot i això, he preferit mantenir aquells casos dels quals em manca informació. D'altra banda, entenc que en un treball d'aquestes característiques l'error és pràcticament inevitable, sempre hi haurà algun estudi o traducció que se m'hagi escapat. Així, doncs, lamento qualsevol absència que el lector pugui advertir.

Els índexs i els gràfics del final pretenen compensar les limitacions d'una bibliografia en paper. Considero que una bibliografia d'aquest caire té tres utilitats principals. La primera és el fet de recollir i conservar tot el coneixement que es referencia. La segona és facilitar la tasca als investigadors, de manera que puguin accedir amb rapidesa a la bibliografia que els sigui d'interès per a les seves investigacions. La tercera és facilitar els estudis de base quantitativa, és a dir, considerar la llista de referències com un objecte d'estudi en si mateixa, a més de com un mitjà per accedir a unes lectures concretes.

Amb referència a aquesta última funció, si només observem les dades tal com es presenten a la llista, no podrem obtenir gaire informació: l'estructura dels treballs en diferents apartats ens permet saber, d'una manera ràpida, quins formats són els més treballats, però hi ha moltes altres coses que es perden. Així, la funció dels índexs i dels gràfics és la de reordenar les dades presentades, de manera que es

puguin trobar patrons i establir connexions que, a simple vista, amb una lectura ràpida del treball, serien impossibles de detectar. Aquestes connexions ajuden a analitzar qualitativament aquestes dades i poder generar una narrativa amb elles.

Per acabar, vull mostrar el meu agraïment a la Fundació Mercè Rodoreda i a l'Institut d'Estudis Catalans per fomentar la investigació i haver finançat aquest projecte. Al Dr. Damià Pons, que ha tutoritzat aquesta tasca, per la seva ajuda, així com per les seves correccions i recomanacions. A la Universitat Rovira i Virgili, per haver-me format com a filòleg i investigador. I a la Dra. Sara Pujol Russell, la meva mestra, per tot.

Referències prèvies al 2012

Durant la tasca de recopilació d'aquesta bibliografia, he tingut la fortuna de trobar algunes referències prèvies al 2012 que no s'havien recollit al text de Mencos ni al de McNerney; sigui perquè no es va considerar necessari incloure-les-hi, sigui perquè les autores no hi van poder accedir en el seu moment. Malgrat que, per un motiu cronològic, aquests elements no són d'interès per a l'objectiu del treball, he considerat oportú incloure'ls de manera separada de la resta i amb una numeració pròpia, en números romans, pensant en la comoditat d'aquelles persones que puguin consultar aquesta bibliografia.

No obstant això, cal advertir que aquestes referències no són el fruit d'una cerca intensiva de les publicacions entre els anys 1963 i 2011, sinó que es tracta d'informació que he anat trobant de manera paral·lela al llarg de l'escrutini del període escollit per a la bibliografia. No existeix, per tant, una voluntat d'exhaustivitat en aquesta llista. L'estructura d'aquest apartat és idèntica a la de la resta del treball, però aquestes dades no s'inclouen als índexs ni als gràfics del final, l'objectiu dels quals és facilitar una visió general de la bibliografia entre 2012 i 2018.

BIBLIOGRAFIA D'OBRES SOBRE RODOREDA

Articles acadèmics

- I. ÁLVAREZ, Blanca. «Mercè Rodoreda, un diamante oculto entre el bullicio de la plaza». *Los Cuadernos del Norte*, vol. III, núm. 16 (1981), p. 34-37. Disponible en línia a: <https://cvc.cervantes.es/literatura/cuadernos_del_norte/16.htm>.

Blanca Álvarez analitza la figura i l'obra de Mercè Rodoreda. *La plaza del Diamant*, publicada el mateix any que *Tiempo de silencio* (el 1962), també va supo-

sar un revulsiu per a la literatura del moment gràcies al nou tractament dels personatges femenins des d'una visió femenina. Álvarez argumenta que la comparació de Rodoreda amb Virginia Woolf és desencertada, prefereix comparar-la amb Maria Aurèlia Capmany.

- II. ARNAU, Carme. «L'Àngel a les novel·les de Mercè Rodoreda». *Serra d'Or*, núm. 290 (1983), p. 20-23.

Carme Arnau duu a terme un treball d'interpretació simbòlica centrat en la imatge mística de l'àngel, un dels símbols més recurrents en la narrativa rodorediana.

- III. CAMPILLO, Maria. «The Spanish Civil War in Catalan Narrative». *Catalan Historical Review*, núm. 4 (2011), p. 121-135. Disponible en línia a: <<http://revistes.iec.cat/index.php/CHR/article/view/54343>>.

Campillo presenta i analitza la narrativa catalana escrita entre els anys 1936 i 1939. Posteriorment, l'autora se centra en l'anàlisi d'*Incerta glòria*, de Joan Sales, i de *La plaça del Diamant*, de Rodoreda.

L'article també es publica en català al mateix número de la revista, p. 257-268.

- IV. COMPANYY, Juan. «Variaciones sobre un oso de juguete (*La plaça del Diamant*)». *Contracampo*, núm. 30 (1982), p. 15-20

Aquest article també es publica a *Contracampo: ensayos sobre teoría e historia del cine*, edició a cura de Jenaro Talens i Santos Zunzunegui, Madrid, Càtedra, 2007, p. 193-199.

- V. COROMINA I POU, Eusebi. «El substrat religiós, agent de versemblança en la història i la llengua de *La plaça del Diamant*». *Llengua & Literatura*, núm. 21 (2010), p. 73-86. Disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/LlenguaLiteratura/article/view/61810>>.

Eusebi Coromina comenta la presència d'elements religiosos a *La plaça del Diamant*. L'autor argumenta que aquest recurs serveix a Rodoreda per a reforçar l'aspecte versemblant de la història i de la llengua popular de la novella, de manera que es manté l'equilibri entre aquests elements versemblants i l'artifici propi del llenguatge literari.

- VI. CUNILLERA DOMÈNECH, Montserrat. «La tristeza en *La plaça del Diamant*: una aproximación discursiva y traductológica». *Quaderns: Revista de Traducció*, núm. 16 (2009), p. 211-226. Disponible en línia a: <<https://ddd.uab.cat/pub/quaderns/11385790n16/11385790n16p211.pdf>>.

Montserrat Cunillera analitza la manifestació de la tristesa a *La plaça del Diamant* mitjançant la presència de tres unitats lèxiques: *mal*, *pena* i *tristesa*; les compara amb les seves equivalències a l'espanyol, el francès i l'anglès, i estudia la manera com es transmet aquest sentiment i amb la mateixa categoria de paraules.

- VII. ESCANDELL, Dari; MARCILLAS PIQUER, Isabel. «Els límits de l'espai autobiogràfic en la narrativa breu de Mercè Rodoreda». *Quaderns de Filologia: Estudis Literaris*, vol. XVI (2011), p. 101-123. Disponible en línia a: <<http://roderic.uv.es/handle/10550/31652>>.

Escandell i Marcillas analitzen la vessant autobiogràfica en la narrativa breu de Mercè Rodoreda. Després d'un resum de la trajectòria de Rodoreda com a contista i d'un marc teòric sobre l'escriptura autobiogràfica, els autors s'endinsen en l'estudi dels contes «El bany», «Orleans, 3 quilòmetres», «Fil a l'agulla» i «Paràlisi». L'estudi mostra que, tot i que, en un principi, Rodoreda sembla defugir l'element autobiogràfic de manera directa en els seus relats, cap als últims anys de vida denota certa inclinació vers aquesta escriptura.

- VIII. GÓMEZ, María Asunción. «Orfandad y maternidad: *La plaza del Diamante* y *La calle de las Camelias*». *Crítica Hispánica*, vol. 30, núm. 1-2 (2008), p. 35-54.

- IX. GÓMEZ, María Asunción. «Prisioneras del pasado: Isabel y Maria de Mercè Rodoreda». *Confluencia*, vol. 26, núm. 2 (2011), p. 105-117. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/41351020?seq=1>>.

María Asunción Gómez proposa una lectura psicoanalítica de la novel·la a partir del concepte de «la mare morta», tractat per Adam Green. El part d'Isabel es veu com una mort metafòrica de la qual no es recuperarà mai; tampoc ho farà la seva filla, Maria, que arrossegarà el trauma de la mort de la mare durant tota la vida.

- X. HACKBARTH, Viktoria. «Natalia's Journey from the Imaginary to the Symbolic in Mercè Rodoreda's *La plaza del Diamante*». *Romance Quarterly*, vol. 58, núm. 3 (2011), p. 199-209. Disponible en línia a: <<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08831157.2011.576921?scroll=top&needAccess=true>>.

Viktoria Hackbarth ofereix una lectura en termes psicoanalítics de *La plaça del Diamant*. A partir de les teories de Jacques Lacan, la novel·la es pot entendre com la lluita de la Natàlia per defugir el registre simbòlic que representen el seu pare, els coloms, el seu pseudònim (Colometa) i el seu primer marit, el Quimet. Per tal de fer-ho, la protagonista es refugia al registre imaginari. A partir del seu

segon matrimoni, amb l'Antoni, aconseguix trencar els lligams amb el passat, recuperar el seu nom i participar d'un nou registre simbòlic menys hostil, la qual cosa li permet prendre el control de la seva vida.

- XI. JANÉS, Clara. «La dura belleza: En torno a la obra de Mercè Rodoreda». *Tintas: Quaderni di Letteratura Iberiche e Iberoamericane*, núm. 1 (2011), p. 255-260. Disponible en línia a: <<https://riviste.unimi.it/index.php/tintas/article/view/1810/2053>>.

Clara Janés utilitza com a pretext una citació d'un article de Gabriel García Márquez en què l'escriptor colombià defineix les novel·les de Rodoreda com a «dures» i «belles». Arran d'aquests dos termes, l'autora dibuixa la trajectòria de Rodoreda des de *La plaça del Diamant* fins a *La mort i la primavera* a partir d'altres estudis, comparacions amb altres obres i testimonis de l'autora.

- XII. MARÍN DÒMINE, Marta. «At First Sight: Paratextual Elements in the English Translations of *La plaça del Diamant*». *Cadernos de Tradução*, vol. 1, núm. 11 (2003), p. 127-140. Disponible en línia a: <<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4925839>>.

Marta Marín analitza les diferències entre els elements paratextuals de dues de les traduccions a l'anglès de *La plaça del Diamant*, a saber: *The Pigeon Girl*, d'Eda O'Shield (1967), i *The Times of The Doves*, de David Rosenthal (1981). Concretament, l'autora se centra en les cobertes, els prefacis i els títols.

- XIII. MASÓ, Joana. «Representació plàstica, viatge i ciclicitat a *Quanta, quanta guerra...* de Mercè Rodoreda». *Els Marges: Revista de Llengua i Literatura*, núm. 91 (2010), p. 36-45. Disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/Marges/article/view/295610/384260>>.

Masó analitza alguns aspectes de la novella de Rodoreda en relació amb les seves fonts i el seu context cultural. Es tracta d'un treball interdisciplinari que inclou literatura comparada, arts plàstiques i cinema.

- XIV. MUÑOZ LLORET, Teresa (ed.). «Entrevistes de Mercè Rodoreda a "Clarisme" (1933-1934)». *Llengua & Literatura*, núm. 5 (1991-1992), p. 495-573. Disponible en línia a: <<http://revistes.iec.cat/index.php/LLiL/issue/view/3550/showToc>>.

Teresa Muñoz recupera i comenta les tretze entrevistes que va fer Mercè Rodoreda durant la seva etapa com a redactora de *Clarisme*.

- XV. NAPIORSKI, Patricia. «Estrategias de resistencia. Hacia una propuesta andrógena en “La plaza del Diamante” de Mercè Rodoreda». *Letras Femeninas*, vol. 30, núm. 2 (2004), p. 29-46. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/23021562?seq=1>>.

Patricia Napiorski analitza la codificació del marc històric de *La plaça del Diamant* a través de la relació de la protagonista, la Natàlia, amb el Quimet. Segons l'autora, la novel·la duu a terme una transgressió dels rols sexuals mitjançant una inferiorització i una feminització de l'opressor.

- XVI. NICHOLS, Geraldine Cleary. «Precarious Generation: Women Writers and Reproduction in Catalonia». *Romance Notes*, vol. 51, núm. 1 (2011), p. 35-47. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/43803163?seq=1>>.

Nichols analitza la representació de la reproducció en vint-i-dues obres de la literatura: *La infanticida* i *Solitud*, de Caterina Albert; *Pilar Prim*, de Narcís Oller; *L'abisme* i *Teresa o la vida amorosa d'una dona*, de Carme Montoriol; *Aloma*, «Divendres 8 de juny», *Isabel i Maria*, *La plaça del Diamant* i *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda; *Julia*, d'Anna Maria Moix; *Ramona, adieu* i *El temps de les cireres*, de Montserrat Roig; *Mecanoscrit del segon origen*, de Manuel de Pedrolo; *Memòries d'un futur bàrbar*, de Montserrat Julió; *Una primavera per a Domenico Guarini*, de Carme Riera; *Júlia*, d'Isabel-Clara Simó; *Estudi en lila*, de Maria Antònia Oliver; *La dona discreta*, de Maria Jaén; *Entre amigas*, de Laura Freixas; *La pell freda*, de Sánchez Piñol, i *Jo també soc catalana*, de Najat El Hachmi. L'autora relaciona aquestes representacions amb la baixa natalitat de Catalunya i Espanya.

- XVII. NIEVA DE LA PAZ, Pilar. «El fin del exilio en dos novelas de la Transición política: *Memoria de los muertos* (1981), de Teresa Pàmies, y *Cuánta, cuánta guerra* (1982), de Mercè Rodoreda». *Hispanística XX*, núm. 24 (2006), p. 211-235. Disponible en línia a: <<https://digital.csic.es/handle/10261/71062>>.

Amb la intenció de contribuir a la recuperació de la memòria històrica, Pilar Nieva de la Paz analitza les similituds i les diferències d'aquestes dues novel·les, les quals van ser publicades a la mateixa època i tracten els temes de la guerra, l'exili i el retorn. L'autora comenta la manera com les dues escriptores inclouen aquests temes a la seva obra. Tant Rodoreda com Pàmies van utilitzar l'auto-biografia i la fantasia com a recursos per narrar la seva experiència personal.

L'autora també ha publicat aquest estudi a la seva obra *Escritoras españolas contemporáneas. Identidad y vanguardia*. Berlín: Peter Lang, 2018, p. 331-354.

XVIII. SALAT, Sabrina. «La Barcelona de Mercè Rodoreda». *El Pou de Lletres*, núm. A/1 (1996), p. 13-15.

XIX. SALUDES I AMAT, Anna Maria. «El mestre d'esgrima a *Mirall trencat*». *Revista de Catalunya*, núm. 264 (2010), p. 89-97.

Anna Maria Saludes aprofundeix en la figura de Josep Bea i Aragay, un mestre d'esgrima que va entrar a formar part de l'Ateneu Barcelonès l'any 1894 i que apareix com a personatge secundari a *Mirall trencat*. Segons l'autora, Rodoreda podria haver conegut l'existència de Bea gràcies a un retrat d'ell que es troba a l'Ateneu.

XX. TENNENT, Martha. «La primavera de Rodoreda: una nova vida en anglès». *Quaderns: Revista de Traducció*, núm. 18 (2011), p. 221-231. Disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/QuadernsTraduccio/article/view/245287/328510>>.

Tennent explica la seva experiència com a traductora a l'anglès de *Vint-i-dos contes* i *La mort i la primavera* i il·lustra algunes de les estratègies emprades en la seva tasca.

XXI. YANG, Chung-Ying. «En busca de la identidad femenina: La voz narrativa de Natalia en *La plaza del Diamante*». *淡江人文社會學刊*, núm. 14 (2003), p. 49-61.

Chung-Ying Yang analitza la veu de la Natàlia, la protagonista de *La plaza del Diamant*. A la novel·la es poden diferenciar tres etapes de la vida de la Natàlia que mostren l'evolució del personatge al llarg de la història. Aquesta evolució, a més, es reflecteix a la veu de la protagonista, que al principi és incapaç d'expressar els seus pensaments, però al final de la novel·la pren el control de la seva vida i deixa d'estar silenciada. Malgrat que a l'obra no es parla explícitament del context social, el silenci de la Natàlia representa la repressió sociopolítica durant la Guerra Civil i la repressió vers les dones.

XXII. YANG, Chung-Ying. «En busca del género y del espacio en *La calle de las Camelias* de Mercè Rodoreda». *外國語文研究*, núm. 14 (2011). p. 97-112.

Chung-Ying Yang analitza les imatges espacials oposades de la novel·la i que defineixen l'espai masculí i femení. La protagonista aconsegueix superar aquest binarisme espacial i arriba a moure's en diversos espais.

Llibres i capítols de llibre

- XXIII. ARNAU, Carme. «De Ruyra a Rodoreda: personatge i punt de vista». A: *Joaquim Ruyra. el petit Tolstoi*. Edició a cura de Xavier Pla. Girona: Institut de Llengua i Cultura Catalanes, 2011, p. 73-88. Disponible en línia a: <https://www.academia.edu/4297088/Joaquim_Ruyra_el_petit_Tolstoi>.

Una fotografia de grup i una breu menció al pròleg de *Quanta, quanta guerra...* són els dos motius que inicien aquest estudi de la relació entre Joaquim Ruyra i Mercè Rodoreda, així com la influència de Ruyra en la narrativa de Rodoreda. A partir d'aquests dos elements, Arnau va establir connexions entre motius i fragments de prosa dels dos autors, com ara els elements florals, les característiques dels personatges i de la perspectiva de la narració.

- XXIV. BILDØE, Brit. *Litterær salong: Ti forfattarer du må lese*. Oslo: Samlaget, 2009 [vegeu-ne el capítol 6: «Intonasjon: Når livet går i kvitt. Mercè Rodoreda», p. 83-95].

El llibre es divideix en deu capítols i cada capítol presenta una autora i la «virtut literària» amb què l'autor l'associa. A Rodoreda li dedica el capítol «Intonasjon».

- XXV. CUNILLERA DOMÈNECH, Montserrat. «Léxico y sentimientos en *La plaza del Diamant*: la traducción al español, francés e inglés de ciertas unidades léxicas». A: *La representación del discurso individual en traducción*. Edició a cura de Victoria Alsina, Gemma Andújar i Mercè Tricas. Frankfurt del Main: Peter Lang, 2009, p. 5-23.

Montserrat Cunillera analitza la manera com tres unitats lèxiques presents a *La plaza del Diamant* (*ensopir*, *amoïnar* i *angúnia*) s'han traduït a l'anglès, l'espanyol i el francès. L'autora argumenta que, a vegades, les traduccions d'aquestes unitats s'allunyen de l'original i alteren la percepció emocional dels passatges.

- XXVI. FIORDALISO, Giovanna. «María Zambrano y Mercè Rodoreda: dos formas distintas de vivir —y escribir— el exilio». A: *Visions de l'exili: literatura, pintura i gènere*. Coordinat per Carles Cortés Orts i Isabel Marcillas Piquer. Alaquàs: Bosquil, 2011, p. 159-176. Disponible en línia a: <<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/14435>>.

Giovanna Fiordaliso analitza l'exili de María Zambrano i Mercè Rodoreda. L'autora conclou que l'exili és un tema estructural en l'obra de les dues escriptores, així com el motiu de tematitzacions i metaforitzacions que plasmen les pors, els anhels i els desitjos de l'ésser humà.

- XXVII. FIORE, Arianna. «*La piazza del Diamante* di Mercè Rodoreda e *La Storia* di Elsa Morante: lo scontro della storia ufficiale e della storia intima in due romanzi del xx secolo». A: *La imagen de la mujer y su proyección en la literatura, la sociedad y la historia: identidad, cambio social y progreso en las culturas mediterráneas*. Edició a cura de Mercedes González de Sande. Sevilla: ArCiBel Editores, 2010, p. 717-730.
- XXVIII. FUENTE, Inmaculada de la. Vegeu l'entrada 58.
- XXIX. GOLTSCHNIGG, Dorit. «Mercè Rodoreda: *La plaza del Diamant* (1962)». A: *Narrative Neuanfänge: der katalanische Roman der Gegenwart*. Edició a cura de Pilar Arnau i Segarra, Gero Arnscheidt, Tilbert Dídac Stegmann i Manfred Tietz. Berlín: Tranvía Frey, 2007, p. 24-44.
- XXX. KIRSCH, Fritz Peter. «Mercè Rodoreda in Wien». A: *Transkulturelle Beziehungen: Spanien und Österreich im 19. und 20. Jahrhundert*. Edició a cura de Marisa Siguán i Karl Wagner. Amsterdam: Rodopi, 2004, p. 241-252.
- Fritz Peter Kirsch analitza un passatge de *Quanta, quanta guerra...* inspirat per una vivència de Rodoreda a Viena i comenta altres aspectes de la novella.
- L'autor també recull aquest treball a la seva obra *Interkulturelle Literaturwissenschaft*. Hamburg: Kovač, 2011, p. 275-292.
- XXXI. MARCILLAS PIQUER, Isabel. «Mercè Rodoreda i María Teresa León: dos exilis i dues literatures amb veu de dona». A: *Interacciones entre las literaturas ibéricas*. Edició a cura de Francisco Lafarga, Luis Pegenaute i Enric Gallén. Berna: Peter Lang, 2010, p. 251-266. Disponible en línia a: <<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/36800>>.
- Isabel Marcillas duu a terme un estudi comparatiu de l'escriptura de Mercè Rodoreda i María Teresa de León a partir de l'experiència de l'exili compartida per les dues escriptores. L'experiència de l'exili es representa a la seva literatura de maneres similars. En un primer moment, ambdues presenten una cerca dels vincles del passat i una preocupació per la memòria; posteriorment, evolucionen vers una literatura més centrada en el simbolisme, amb protagonistes femenines que també experimenten l'exili.
- XXXII. NADAL, Marta. *La Barcelona de Mercè Rodoreda: Ruta literària*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda; Generalitat de Catalunya. 2008. Disponible en línia a: <<https://www.mercerodoreda.cat/upload/fundacio/Ruta-literaria-Rodoreda-bcn.pdf>>.

Marta Nadal ha dissenyat una ruta literària que recorre els espais de Barcelona significatius en la vida i l'obra de Mercè Rodoreda. La ruta passa per diferents punts dels districtes de Sant Gervasi, Gràcia, l'Eixample i Ciutat Vella, i està acompanyada de textos de Rodoreda.

- XXXIII. SANCHÍS, Paula. «Teoría amorosa en los cuentos de Mercè Rodoreda e Isabel-Clara Simó». A: *La imagen de la mujer y su proyección en la literatura, la sociedad y la historia: identidad, cambio social y progreso en las culturas mediterráneas*. Edició a cura de Mercedes González de Sande. Sevilla: ArCiBel Editores, 2010, p. 281-300.

Paula Sanchís analitza la visió de l'amor als contes «La sang», de Mercè Rodoreda, i «I el llop s'enfarinà la poteta», d'Isabel-Clara Simó. Aquests relats mostren dues relacions amoroses deteriorades i se centren en la solitud, la monotonia, la felicitat i la falta de comunicació com a elements representatius de la visió femenina.

- XXXIV. SARTINGEN, Kathrin. «O direito ao grito – Intimistisches Schreiben bei Clarice Lispector, Mercè Rodoreda und Carmen Laforet». A: *Geschlecht – Ordnung – Wissen*. Edició a cura de Judith Ann i Angelika Pumberger. Viena: Praesens, 2011, p. 219-232.

Geschlecht – Ordnung – Wissen és una obra commemorativa en ocasió del seixanta aniversari de la filòloga romànica Friederike Hassauer, que ha tractat temes com el gènere, l'ordre i el coneixement. L'article de Kathrin Sartingen tracta l'escriptura íntima en tres autores: Clarice Lispector, Mercè Rodoreda i Carmen Laforet.

- XXXV. STRINGER, Elizabeth. «Metáforas de feminidad en *La plaza del Diamante*». A: *Presencia de la mujer hispana en las letras, las ciencias y las artes: ensayos*. Edició a cura de Jorge Valdivieso, Teresa Valdivieso i Enrique Ruiz Fornells. Phoenix: Orbispress, 2004. p. 182-190.

Elizabeth Stringer analitza la manera com els símbols de la rosa, la petxina i els coloms representen diversos aspectes de la feminitat de la Natàlia a *La plaza del Diamant*.

- XXXVI. TABUCCHI, Antonio. *Viaggi e altri viaggi*. Edició a cura de Paolo Di Paolo. Milà: Feltrinelli, 2010 [vegeu «Barcellona. La piazza del Diamante», p. 57-59].

Aquesta obra recull diversos escrits d'Antonio Tabucchi sobre els viatges; siguin viatges reals que l'autor va fer, siguin viatges ficticis mitjançant la literatura.

Material d'àudio i audiovisual

- XXXVII. CRUZ, Modesta (locutora i guionista). «Mercè Rodoreda: el jardín interior». *Documentos RNE*. Dirigit per Miguel Ángel Coletto [programa de ràdio]. Emissió: Radio Nacional de España, 20 de desembre de 2008. Disponible en línia a: <<https://www.rtve.es/alcarta/audios/documentos-rne/documentos-rne-merce-rodoreda-20-12-09/465600/>>.

En ocasió del centenari del naixement de l'autora, *Documentos RNE* dedica un programa a recordar la vida i l'obra de Mercè Rodoreda.

EDICIONS DE LES OBRES DE RODOREDA***Traduccions****Francès*

- XXXVIII. *Miroir brisé* [Mirall trencat]. Traducció de Bernard Lesfargues. París: Éditions Autrement, 2011.

Italià

- XXXIX. *Aloma*. Traducció de Giuseppe Tavani. Roma: La Nuova Frontiera, 2011.

Bibliografia d'obres sobre Rodoreda entre 2012 i 2018

ARTICLES ACADÈMICS

1. ALEXANDRESCU, Ioana. «Some Aspects of Food in *La plaça del Diamant* by Mercè Rodoreda». *Annals of the University of Oradea*, vol. 20 (2013), p. 164-169.

Alexandrescu examina la presència d'elements relacionats amb el menjar a la novel·la de Rodoreda, així com el paper simbòlic d'aquests elements, que reflecteixen la personalitat, la situació o els desitjos d'alguns dels personatges.

2. ÁLVAREZ-SANCHO, Isabel. «*Pa negra* y los otros fantasmas de la postmemoria: El “phantom” y los intertextos con *La plaça del Diamant*, *El espíritu de la colmena* y *El laberinto del fauno*». *Modern Language Notes*, vol. 131, núm. 2 (2016), p. 517-535. Disponible en línia a: <https://www.researchgate.net/publication/304626224_Pa_negre_y_los_otros_fantasmas_de_la_postmemoria_El_phantom_y_los_intertextos_con_La_placa_del_Diamant_El_espiritu_de_la_colmena_y_El_laberinto_del_fauno_MLN_131_2016_517-535>.

Isabel Álvarez-Sancho tracta l'expressió de la postmemòria de la Guerra Civil espanyola a la pel·lícula *Pa negra* (2010), d'Agustí Vilallonga. Concretament, l'estudi analitza les intertextualitats de *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, amb les pel·lícules *El espíritu de la colmena* (1973), de Víctor Erice, i *El laberinto del fauno* (2006), de Guillermo del Toro. D'altra banda, també es tracta el concepte de *phantom*, un terme de la psicoanàlisi que fa referència a la transferència inconscient, de pares a fills, de traumes secrets.

3. AMORIM VIEIRA, Elisa. «Espaço cotidiano e imagens da mulher em *La Plaza del Diamante*». *Caligrama: Revista de Estudos Românicos*, vol. 17, núm. 1

(2012), p. 81-94. Disponible en línia a: <<http://www.periodicos.letras.ufmg.br/index.php/caligrama/article/view/1446>>.

L'article analitza la configuració de l'espai quotidià a *La plaça del Diamant* a partir de les reflexions. La percepció de l'espai de la Colometa se centra en objectes concrets, propis d'aquestes configuracions, en els quals es reflecteix la història i la vida de Barcelona durant la Guerra Civil i la postguerra.

4. ARAÚJO, Gabrielly; OLIVEIRA, Katia. «Noche y niebla: o testemunho como retrato da violência em um conto de Mercè Rodoreda». *Revista (Entre Parênteses)*, vol. 2, núm. 6 (2017). Disponible en línia a: <<https://publicacoes.unifal-mg.edu.br/revistas/index.php/entrepareses/article/view/813/pdf>>.

Araújo i Oliveira analitzen la literatura testimonial del segle xx; concretament, la representació del trauma i la violència dels camps de concentració nazis en el conte «Nit i boira», el qual, segons les autores, reflecteix la manera com les grans barbàries de la humanitat transformen el llenguatge, la societat i la història.

5. ARKINSTALL, Christine. «War, Trauma and the Fantastic in Mercè Rodoreda's *Quanta, quanta guerra...*». *Catalan Review*, núm. 29 (2015), p. 61-78. Disponible en línia a: <<https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/10.3828/catr.29.4>>.

Arkinstall analitza la indeterminació quant al gènere literari de l'obra així com la relació entre els elements fantàstics i misteriosos i el trauma; aquest últim aspecte el relaciona amb Freud. Segons l'autora, a *Quanta, quanta guerra...* allò fantàstic serveix per a donar forma i expressar les experiències inexplicables i, alhora, planteja aspectes al voltant del record i l'oblit.

6. ARNAU, Carme. «Una brusa i un àngel: Rodoreda i Fenosa, una amistat a París». *Serra d'Or*, núm. 682 (2016), p. 31-35.

Arnau rememora les converses amb Nicole Fenosa, filla de l'escultor Apelles Fenosa, en què aquesta va parlar de la relació del seu pare amb Mercè Rodoreda, i comenta els aspectes comuns entre l'obra de l'escultor i la de l'escriptora.

7. BRENNEIS, Sara. «Moral Ambiguity in Mauthausen: The Case of Mercè Rodoreda's "Nit i boira"». *Letras Femeninas*, vol. 38, núm. 2 (2012), p. 217-229. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/24894410?seq=1>>.

Sara Brenneis comenta l'analogia entre el comportament del protagonista del relat i els nazis que el tenen captiu. Més endavant, teoritza sobre l'ambigüïtat moral del protagonista, que es debat entre els valors vitals i els valors morals. Segons Brenneis, Rodoreda probablement es va inspirar en el camp de Mauthausen, tot i que amb cert

influx de l'experiència a Dachau de Pierre-Louis Berthaud. Així, doncs, «Nit i boira» suposa el primer text literari que sorgeix de l'experiència espanyola a Mauthausen, així com una de les primeres representacions dels fets nazis per part d'una dona.

8. BRU-DOMÍNGUEZ, Eva. «Retracing the Urban Map: Mercè Rodoreda's *El carrer de les Camèlies*». *Hispanic Research Journal*, vol. 13, núm. 4 (2012), p. 347-360. Disponible en línia a: <<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1179/1468273712Z.00000000020>>.

Bru-Domínguez analitza l'aspecte espacial de la figura de la prostituta al relat *El carrer de les Camèlies*. L'autora proposa l'itinerari d'aquesta figura com una manera de reflectir una ciutat de Barcelona polièdrica i menys coneguda.

9. BUFFERY, Helena. «Bodies of Evidence, Resistance and Protest: Embodying the Spanish Civil War on the Contemporary Spanish Stage». *Bulletin of Hispanic Studies*, vol. 94, núm. 8 (2017), p. 863-882. Disponible en línia a: <<https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/10.3828/bhs.2017.53>>.

Buffery analitza les representacions teatrals de la Guerra Civil espanyola. Un dels casos és l'adaptació de Joan Ollé de *La plaça del Diamant*.

10. EVERLY, Kathryn. «Masculinity, War and Marriage in *La plaça del Diamant* by Mercè Rodoreda». *Anales de la Literatura Española Contemporánea*, vol. 37, núm. 1 (2012), p. 63-84. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/23237311?seq=1>>.

Kathryn Everly estudia el valor dels dos marits de la Natàlia a *La plaça del Diamant*, el Quimet i l'Antoni. Malgrat que bona part de la crítica consideri que l'Antoni, en oposició a la violència del Quimet, suposa un element positiu, Everly argumenta que ambdós casos impliquen patiment i impossibiliten l'assoliment d'independència per part de la protagonista.

11. GLENN, Kathleen M. «Needles and Threads in Text(ile)s by Dolors Monserdà, Mercè Rodoreda, and Maria-Antònia Oliver». *Romance Notes*, vol. 53, núm. 1 (2013), p. 83-92. Disponible en línia a: <<https://www.jstor.org/stable/43803256?seq=1>>.

Kathleen M. Glenn examina la presència de la costura en la narrativa femenina; concretament, l'autora analitza *La fabricant*, de Dolors Monserdà; *Punt d'arròs* i el guió de televisió *Muller qui cerca espill*, de Maria Antònia Oliver, i els relats «Tarda al cinema» i «Fil a l'agulla», de Mercè Rodoreda. La costura, una tasca tradicionalment associada a la dona, serveix com a símbol de la dona i de la seva activitat com a escriptora.

12. JEREZ-FARRÁN, Carlos. «La discreta apostasía religiosa en *La plaza del Diamante* de Mercè Rodoreda». *Bulletin of Hispanic Studies*, vol. 94, núm. 10 (2017), p. 1081-1100. Disponible en línia a: <<https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/10.3828/bhs.2017.66>>.

Carlos Jerez-Farrán estudia l'expressió del rebuig vers el catolicisme a *La plaça del Diamant*. El repudi dels elements religiosos es pot entendre com una resposta de l'autora al context teològic que oprimeix la dona i la limita als papers tradicionals de mare i dona.

13. JULIÀ, Lluïsa. «La mirada literària de Montserrat Roig, *Digues que m'estimes encara que sigui mentida*». *Lectora: Revista de Dones i Textualitat*, núm. 18, (2012), p. 213-225. Disponible en línia a: <<http://revistes.ub.edu/index.php/lectora/article/view/7263/9167>>.

Entre altres temes, Julià analitza la relació personal i literària entre Montserrat Roig i Mercè Rodoreda.

14. ŁUCZAK, Barbara. «Hacia la subjetividad del mundo vegetal en la prosa de Mercè Rodoreda». *Estudios Hispánicos*, núm. 22 (2014), p. 51-60. Disponible en línia a: <<http://wuwr.pl/eh/article/view/488>>.

Barbara Łuczak estudia la relació de Mercè Rodoreda amb el món vegetal. En comptes de centrar-se en un element concret, l'autora proposa una lectura general d'aquest aspecte en l'obra de Rodoreda i la seva evolució.

15. LUNATI, Montserrat. «El cos entre néixer, desnéixer i morir a Mercè Rodoreda, Maria-Mercè Marçal i Imma Monsó». *Catalan Review*, núm. 30 (2016), p. 131-146. Disponible en línia a: <<https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/10.3828/CATR.30.7>>.

Montserrat Lunati estudia les representacions del cos per part d'aquestes tres escriptores a partir d'un fragment del primer capítol de *La plaça del Diamant*, d'uns versos de *Raó del cos* i d'un episodi d'*Un home de paraula*. L'autora proposa una lectura psicoanalítica de la relació de la Natàlia amb la figura materna mitjançant els conceptes freudians *dol* i *malenconia*.

16. MADRENAS TINOCO, Dolors; RIBERA LLOPIS, Juan M. «La retòrica de la ironia en la narrativa femenina catalana del període d'entreguerres». *Revista de Filologia Románica*, vol. 34, núm. 2 (2017), p. 327-336. Disponible en línia a: <<https://revistas.ucm.es/index.php/RFRM/article/view/58353>>.

Els autors analitzen les funcions i els mecanismes de la ironia en la narrativa catalana i femenina d'entreguerres. Pel que fa a Rodoreda, se centren en les obres *Crim* i *Soc una dona honrada*?

17. MARTÍ, Aina. «The Illness of the Enviroment: Nature, Culture and Human Life in *The Time of the Doves*». *Hispanófila*, vol. 170 (2014), p. 27-38. Disponible en línia a: <<https://muse.jhu.edu/article/543803>>.

Aina Martí estudia la guerra, les seves conseqüències a l'entorn i com tot això es presenta a *La plaça del Diamant* a través de la protagonista: els seus problemes de fam, l'educació dels fills, etc.

18. NADIM, Roxana. «La Barcelona íntima de Colometa y Cecília Ce». *Debats*, vol. 132, núm. 2 (2018), p. 63-71. Disponible en línia a: <<http://revistadebats.net/issue/view/132.2>>.

Nadim analitza la representació de la ciutat de Barcelona a les novel·les *La plaça del Diamant* i *El carrer de les Camèlies*. Es tracta de dues visions íntimes (la de la Colometa i la Cecília Ce) que expliquen una part menys visible de la vida de la ciutat, la de les dones i els marginats.

L'article també es publica traduït a l'anglès a *Debats: Annual Review*, núm. 3 (2018), p. 185-193. Disponible en línia a: <<http://revistadebats.net/issue/view/191>>.

19. NIEVA DE LA PAZ, Pilar. «Imágenes femeninas entre dos tiempos en el teatro de una escritora exiliada: *La señora Florentina y su amor Homero*, de Mercè Rodoreda». *Anales de la Literatura Española Contemporánea*, vol. 37, núm. 2 (2012), p. 339-360. Disponible en línia a: <<https://digital.csic.es/handle/10261/66044>>.

Pilar Nieva de la Paz analitza l'evolució social de la dona occidental al segle xx a partir de les imatges femenines a l'obra de teatre *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, de Mercè Rodoreda. Aquesta obra permet establir un vincle entre els dos moments del segle xx que l'autora defineix com a decisius en l'evolució de la condició social de la dona: la Segona República Espanyola i la Transició espanyola.

20. OLIVEIRA, Katia. Vegeu Araújo i Oliveira (2017) (entrada 4).
21. RIBERA LLOPIS, Juan M. Vegeu Madrenas Tinoco i Ribera Llopis (2017) (entrada 16).
22. ROVIRA, Jordi. «Rodoreda, periodista». *Capçalera*, núm. 172 (2016), p. 54-57. Disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/Capcalera/article/view/325800/416421>>.

Rovira repassa l'època de periodista de Rodoreda: quins articles va escriure l'autora i per a quines publicacions, així com el context marcadament masculista en què va haver de desenvolupar la seva tasca.

23. SANELEUTERIO, Elia. «Fadrines tradicionals i modernes en la literatura infantil i juvenil: característiques i versatilitats en l'educació literària». *Ítaca: Revista de Filologia*, núm. 7 (2016), p. 91-102. Disponible en línia a: <<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/69566>>.

Elia Saneleuterio analitza la representació de la fadrina en la literatura juvenil i infantil. Els personatges utilitzats per a l'estudi són Adela, de *Posa una tia Adela a la teua vida* (Núria Pradas); Clara, d'*Ifigenia* (Teresa de la Parra); Enriqueta, de *La plaça del Diamant* (Mercè Rodoreda); Férula, de *La casa de los espíritus* (Isabel Allende); Flora, de *La señorita de Trevélez* (Carlos Arniches); Gertrudis, de *La tía Tula* (Miguel de Unamuno); Luisa, de *Les noies de filferro* (Jordi Sierra i Fabra), i Rosita, de *Doña Rosita la soltera* (Federico García Lorca).

Saneleuterio categoritza els personatges segons el grau de modernitat i tradició respecte a quatre criteris: convivència, actituds, creences i caràcter. A més, també fa una classificació del context cultural en funció de dos eixos: rural/urbà i antic/actual.

24. SANTAMARIA, Aina. «De la literatura al format audiovisual: l'adaptació de *Mirall trencat* de Mercè Rodoreda». *L'Aiguadolç*, núm. 41 (2013), p. 61-68. Disponible en línia a: <<https://www.raco.cat/index.php/Aiguadolc/article/view/274047>>.

Aina Santamaria compara la novel·la *Mirall trencat* amb l'adaptació audiovisual amb l'objectiu d'analitzar els mecanismes d'adaptació de la història i el discurs literari al format audiovisual. La majoria de canvis entre l'original i l'adaptació afecten el discurs de la història; el llenguatge poètic es transforma en música, to de veu, gestos, etc.

25. SCALA, Suzanne. «Remembering from the Margins: The Rizome and Collective Memory in *El carrer de les Camèlies*». *Catalan Review*, vol. 30 (2016), p. 329-344. Disponible en línia a: <<https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/10.3828/CATR.30.16>>.

Scala amplia el seu estudi de l'estructura rizomàtica en el record i la memòria d'*El carrer de les Camèlies*. L'autora argumenta que la representació del record a la novel·la constitueix una memòria col·lectiva que s'articula mitjançant la connexió entre els membres de la comunitat, la qual cosa pot simbolitzar la cohesió de la cultura catalana.

26. ŠKRABEC, Simona. «Literarna kartografija: ko prostor postane čas». *Razpotja*, núm. 24 (2016), p. 66-71. Disponible en línia a: <https://issuu.com/revi-jarazpotja/docs/razpotja24_kritika_issuu>.

L'autora analitza *La mort i la primavera*.

27. TANG, Wan. «Gendered Trauma and the Spanish Civil War in *La plaza del Diamant* by Mercè Rodoreda». [Conferència]. Annual Meeting of the American Comparative Literature Association. Seattle: The University of Washington, 2015. La versió en article està disponible en línia a: <https://www.academia.edu/33104583/_Gendered_Trauma_and_the_Spanish_Civil_War_in_La_pla%C3%A7a_del_Diamant_by_Merc%C3%A9_Rodoreda._Annual_Meeting_of_the_American_Comparative_Literature_Association._Seattle_WA._March_26-29_2015?email_work_card=view-paper>.

Wan Tang analitza el trauma patit per la protagonista de *La plaza del Diamant*. L'autora argumenta que el fet que la protagonista sigui dona implica que hagi d'experimentar un trauma doble: la relació amb el Quimet i el trauma intrínsec del conflicte bèl·lic.

28. VEGLIA, Laura. «Huellas de autobiografía en las novelas de Mercè Rodoreda». *Revista Internacional de Culturas y Literaturas*, núm. 13 (2013), p. 103-107. Disponible en línia a: <<https://idus.us.es/handle/11441/61736>>.

Laura Veglia analitza els aspectes biogràfics a les novel·les de Mercè Rodoreda escrites a l'exili. Malgrat que Rodoreda ha donat molta informació de la seva vida, podem trobar aspectes íntims als personatges, objectes i altres detalls de les seves obres.

29. VILALLONGA, Mariàngela. «Mercè Rodoreda à Genève». *Le Globe: Revue Genevoise de Géographie*, vol. 156, núm. 1 (2016), p. 157-170. Disponible en línia a: <<https://dugi-doc.udg.edu/handle/10256/13891>>.

Mariàngela Vilallonga dibuixa la Ginebra de Rodoreda. A partir de «Paràlisi» i altres obres, l'autora situa els espais de la ciutat rellevants per a l'autora o els seus escrits, de manera que traça un itinerari literari a la ciutat.

30. WENG, Miaowei. «El silencio abyecto en *La plaza del Diamante*» [en línia]. *Boletín Redipe*, vol. 7, núm. 5 (2018), p. 50-58. <<https://revista.redipe.org/index.php/1/article/view/494/471>>.

Miaoewei Weng analitza el paper simbòlic del silenci de la Natàlia a *La plaza del Diamant*. Segons l'autora, el silenci de la protagonista expressa la seva resistència vers l'opressió del seu context.

31. ZURMA, Laura. «Mercè Rodoreda. Entre la autobiografía y lo ficcional». *Rassegna Iberistica*, vol. 39, núm. 106 (2016), p. 355-360. Disponible en línia a: <<https://edizionicafoscari.unive.it/en/edizioni4/riviste/rassegna-iberistica/2016/106/merce-rodoreda/>>.

Laura Zurma estudia els elements de la narrativa de Rodoreda que es relacionen amb la seva vida. L'ús d'una narradora-protagonista, l'alteració de l'ordre cronològic i l'espai de Barcelona i el context bèl·lic de moltes de les seves obres, per exemple, són aspectes que fan suposar l'existència d'aquests vincles entre la ficció i allò autobiogràfic. Ja que Rodoreda mai va ser clara en parlar de la seva obra, la interpretació autobiogràfica pot resultar un mètode útil per aprofundir en els seus textos i en la seva vida.

32. ZURRÓN SERVERA, Irene. «Mercè Rodoreda y M. Aurèlia Capmany: fugitivas entre el deseo y la muerte» [en línia]. *TRANS-*, núm. 23 (2018). <<https://journals.openedition.org/trans/2227>>.

Irene Zurrón compara *El carrer de les Camèlies*, de Mercè Rodoreda, i *Feliçment, jo soc una dona*, de Maria Aurèlia Capmany. En ambdues novel·les, la protagonista és una dona que s'oposa a la idea femenina defensada per la dictadura franquista i que es troba en un context hostil. L'autora argumenta que el desig i la mort són els impulsos que fan avançar l'evolució de les protagonistes.

LLIBRES I CAPÍTOLS DE LLIBRE

33. ALCALDE, Carmen. *El grito y la mordaza: la desgracia de ser periodista*. Barcelona: Carena, 2018 [vegeu «Mercè Rodoreda», p. 104-110].

Carmen Alcalde repassa la seva trajectòria com a periodista i les seves relacions amb figures importants de l'àmbit cultural. A l'apartat dedicat a Mercè Rodoreda, reviu una entrevista que va fer a Rodoreda i recupera una sèrie de reflexions de l'escriptora barcelonina que es van publicar, traduïdes, a *Cuadernos para el Diálogo* amb el títol «La chica de las camelias». Aquests escrits tracten sobre llenguatge i cultura, amor, la mort i la literatura catalana jove (vegeu les entrades 151 i 152).

34. ARNAU, Carme. *Mercè Rodoreda: l'obra de postguerra. Exili i escriptura*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2012.

En aquesta obra, Carme Arnau analitza un element fonamental de Rodoreda: l'expressió de l'exili a la narrativa de l'autora. Concretament, Arnau analitza amb detall *La plaça del Diamant* i, d'una manera més breu, la segona versió d'*Aloma*, la qual compara amb la primera.

35. ARNAU, Carme. «Mercè Rodoreda i els clàssics». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 11-30.

Arnau estudia la relació de Mercè Rodoreda amb la literatura clàssica. L'autora repassa les obres de Rodoreda en què apareixen motius clàssics i n'analitza passatges, idees, estructures i oracions que tenen relació amb el món grecollatí. Així, Arnau ens mostra la importància d'aquests motius universals en l'imaginari de Rodoreda.

36. ARNAU, Carme. *El paradís perdut de Mercè Rodoreda*. Barcelona: Edicions 62, 2015.

Carme Arnau reconstrueix la infantesa de Mercè Rodoreda, l'ambient extern i familiar en el qual es va educar i va créixer la novel·lista i aporta unes claus fonamentals per entendre la seva obra.

37. BIANCHI, Angela. *Amare è scrivere. Tre scrittrici spagnole: Mercè Rodoreda, Carmen Laforet, Carmen Martín Gaité*. Florència: Le Lettere, 2013.

Bianchi tracta l'originalitat narrativa, així com la situació política, familiar i sentimental d'aquestes tres escriptores.

38. BIEDER, Maryellen. «Living the War, Writing the War: Poetic Figuration in Mercè Rodoreda's *La plaça del Diamant*». A: *Spanish Women Writers and Spain's Civil War*. Edició a cura de Maryellen Bieder i Roberta Johnson. Abingdon-on-Thames: Routledge, 2017. p. 35-52.

Bieder analitza la manera com Rodoreda utilitza recursos figuratius, especialment la metonímia i la metàfora, per plasmar la ciutat i la guerra a *La plaça del Diamant*.

39. BOLO, Laura. «Estudi dels mecanismes de penetració psicològica en l'*Aloma* de 1938 i contrast amb la versió de 1969». A: *Actes del Dissetè Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*. Edició a cura de Manuel Pérez Saldanya i Rafael Roca Ricart. Barcelona; València: Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes: Institut d'Estudis Catalans, 2017a, p. 227-238. Disponible en línia a: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000250/00000065.pdf>>.

Laura Bolo analitza els mecanismes de presentació i representació del món interior del personatge a *Aloma*. L'autora compara la veu narrativa, la focalització i la distància modal en la versió de 1938 i la de 1969, i hi troba algunes diferències en l'ús d'aquests recursos que permeten diferenciar les dues versions i valorar l'evolució entre la primera edició i la definitiva.

40. BOLO, Laura. *Mecanismes narratius en la construcció dels personatges de la novel·lística rodolediana*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2017b.

L'autora analitza la construcció del món interior i el món exterior dels personatges rodoredians des del punt de vista narratològic. Bolo pren com a corpus d'anàlisi les novel·les de Rodoreda publicades en vida, però n'exclou les primeres. Així, doncs, el corpus utilitzat comprèn *Aloma* (la versió de 1938 i la de 1969), *La plaça del Diamant*, *El carrer de les Camèlies*, *Jardí vora el mar*, *Mirall trencat* i *Quanta, quanta guerra...*

41. BOU, Enric. *Invention of Space: City, Travel and Literature*. Madrid: Iberoamericana, 2012 [vegeu el capítol 6: «Exile in the City: Mercè Rodoreda's *La plaça del Diamant*»].

Bou analitza l'ús de l'espai de Barcelona a la novel·la com a element simbòlic de l'exili, la identitat i la memòria.

Aquest capítol també es va publicar l'any 1994 a *The Garden Across the Border*, edició a cura de Kathleen McNerney i Nancy Vosburg. Londres; Toronto: Susquehanna University Press, 1944, p. 31-41.

42. BRU-DOMÍNGUEZ, Eva. *Beyond Containment Corporeality in Mercè Rodoreda*. Berna: Peter Lang, 2013.

Bru-Domínguez analitza la construcció del cos a les novel·les *El carrer de les Camèlies*, *Mirall trencat* i *La mort i la primavera*, així com als relats «Aquella paret, aquella mimosa», «Una fulla de gerani blanc» i «La meva Cristina». L'autora analitza aquestes construccions i les relaciona amb el context de Catalunya.

43. BUFFERY, Helena. «A 'Natural History' of Return: Landscape, Myth and Memory in the Late Work of Merce Rodoreda». A: *Catalan culture: experimentation, creative imagination and the relationship with Spain: essays in honour of David George*. Edició a cura de Lloyd Hughes Davies, David Gareth Walters i John B Hall. Cardiff: University of Wales Press (Iberian and Latin American Studies), 2018, p. 14-34.

Buffery parteix d'una pregunta plantejada per Bonnie Marranca: com afecten la geografia i el clima una obra? Arran d'aquesta qüestió, analitza la representació del paisatge a *Quanta, quanta guerra...* i *El maniquí*, dues obres que s'allunyen del context urbà de Barcelona.

44. BUSH, Peter. «Memory, War and Translation: Mercè Rodoreda's *In Diamond Square*». A: *Perspectives on Literature and Translation*. Edició a cura de Brian Nelson i Brigid Maher. Nova York; Abingdon-on-Thames: Routledge, 2013, p. 31-46.

Bush analitza les dues traduccions prèvies de *La plaça del Diamant*: *The Pigeon Girl* (1967), d'Eda O'Shiel, i *The Time of The Doves* (1981), de David H. Rosenthal. Finalment, comenta la seva traducció: *In Diamond Square* (2013).

45. CABRÉ I MONNÉ, Rosa. «El pensament clàssic a *Quanta, quanta guerra...*, de Mercè Rodoreda». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Mertixell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 31-56.

Rosa Cabré se centra en les idees de rerefons clàssic en la novel·la *Quanta, quanta guerra...*; concretament, l'autora argumenta que la novel·la es fonamenta en múltiples idees platòniques i elements bíblics.

46. CISNEROS, Sandra. *A House of My Own*. Nova York: Penguin Random House, 2015, p. 117-124 [vegeu «Mercè Rodoreda»].

L'escriptora recull en aquesta obra diversos assajos sobre temes variats, un dels quals dedicat a Mercè Rodoreda.

47. CULLETON, Colleen P. *Literary labrynth in Franco-era Barcelona*. Londres: Routledge, 2017 [vegeu-ne el capítol 3, «The architect and the prisoner: the (im)possible articulation of memory in Mercè Rodoreda's *La plaça del Diamant*», p. 84-103].

En la seva cerca de *laberints literaris*, Culleton compara la Natàlia, la protagonista de la novel·la, amb la figura mitològica de Dèdal, i relaciona l'ambigüitat dels seus papers de personatge passiu i narrador actiu amb la idea del laberint com a materialització d'aspectes contraris.

48. EPPS, Brad. «Solitud a la ciutat: Víctor Català i Mercè Rodoreda». Traducció de l'original «Solitude in the City: Víctor Català with Mercè Rodoreda» (2002). A: *Acte d'inauguració dels estudis catalans a l'exterior: Curs 2012-2013*, 2012, p. 5-23. Disponible en línia a: <https://lull.cat/IMAGES_2/lli-inaugural-2012.pdf>.

Brad Epps compara la novel·la *Solitud*, de Caterina Albert (coneguda com a Víctor Català), amb *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. Malgrat les aparents diferències, les dues autores comparteixen aspectes similars a la seva vida i al desenvolupament de la seva gran obra. Així, doncs, l'aïllament rural de *Solitud* es relaciona amb la solitud urbana de *La plaça del Diamant* i ambdues protagonistes han de fer front a personatges masculins en un entorn sexista, entre d'altres aspectes.

49. ESCUDERO ALCAMÍ, Trinidad. «La presència de les unitats fraseològiques en *Jardí vora el mar*, de Mercè Rodoreda, i les variacions de la traducció castellana». A: *Fraseologia, variación y traducción*. Coordinat per Pedro Mogorrón Huerta, Analía Cuadrado Rey, Lucía Navarro-Brotons i Iván Martínez Blasco. Berna: Peter Lang, 2016, p. 327-342.

Trinidad Escudero analitza l'ús de les unitats fraseològiques a *Jardí vora el mar* i examina la variació d'aquestes unitats en la traducció al castellà de Joan Francesc Vidal i Jové (1975).

50. ESPINÓS, Joaquim. «Un miratge de normalitat. Les biografies de Mercè Rodoreda». A: *La literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*. Coordinat per Montserrat Bacardí, Francesc Foguet i Boreu i Enric Gallén. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura: Universitat Autònoma de Barcelona, 2013, p. 105-119. Disponible en línia a: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000194/00000068.pdf>>.

Joaquim Espinós analitza les biografies sobre Mercè Rodoreda: l'elaborada per Montserrat Casals (1991), les de Mercè Ibarz (1991 i 2004), la de Carme Arnau (1992) i la de Marta Pessarrodona (2005); a més, a l'estudi hi afegeix l'àlbum biogràfic fet per Marta Nadal (2001). Segons Espinós, la de Casals és la més equilibrada entre documentació biogràfica i interpretació de la biografia i l'obra; les dues de Mercè Ibarz se centren més en la interpretació, tant de la vida com de l'obra; Carme Arnau prefereix dedicar-la especialment a la interpretació de l'obra; finalment, Pessarrodona duu a terme una obra entre la biografia i l'autobiografia. Pel que fa a l'àlbum de Marta Nadal, es limita a la selecció de fotografies, textos i material d'arxiu.

51. FÁBREGAS ALEGRET, Inmaculada. «Art poétique et humour dans la relation épistolaire entre Mercè Rodoreda et Josep Carner». A: *Le texte épistolaire du XVIIe siècle à nos jours: Aspects linguistiques*. Dirigit per David Banks. París: L'Harmattan, 2013, p. 125-136.
52. FIGLEROWICZ, Matylda. *La memoria en construcción. La experiencia dictatorial franquista y comunista en las literaturas catalana, española y polaca*. Poznań: Scientific Publishers, 2015.

Al primer bloc de l'obra, Figlerowicz compara *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda; *La trampa*, d'Ana María Matute, i *Wniebowstąpienie*, de Tadeusz Konwicki.

53. FRANCÉS-DÍEZ, M. Àngels. «Mercè Rodoreda, Caterina Albert i el distanciament irònic: cons/destrucció estereotípica d'alguns dels seus personatges». A: *La ironia en les literatures occidentals des de l'inici de segle fins a 1939*. Edició a cura de Ferran Carbó, Carme Gregori i Ramon X. Rosselló. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016, p. 233-247.

A l'article s'analitza la ironia com a recurs per a la construcció i transgressió dels rols de gènere en els personatges de Mercè Rodoreda i Caterina Albert.

54. FRANCÉS-DÍEZ, M. Àngels. «La ironia com a estratègia de subversió: paratextos en Caterina Albert i Mercè Rodoreda». A: *Del manuscrit a la paraula digital: Estudis de llengua i literatura catalanes = From Manuscript to Digital Word: Studies of Catalan language and literature*. Coordinat per Manuel Pérez Saldanya i Rafael Roca Ricart. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2018, p. 216-227.

Francés-Díez analitza la manera com Mercè Rodoreda i Caterina Albert utilitzen la ironia com a element subversiu per afrontar les expectatives que generen les seves obres pel fet de ser dones. El corpus analitzat per l'autora consta dels següents paratextos: el «Prec» a *Drames rurals* i el «Pòrtic» a *Caires vius*, de Caterina Albert, i l'«Endreça» a *Soc una dona honrada?*, de Mercè Rodoreda.

55. FROUCHTMANN, Susana. Vegeu Tusquets i Frouchtmann (2015) (entrada 107).
56. FUENTE, Inmaculada de la. *Las republicanas «burguesas»*. Madrid: Sílex, 2015 [vegeu «Mercè Rodoreda, la aventura de las palabras», p. 55-65].

Inmaculada de la Fuente analitza la figura de Mercè Rodoreda a través de la seva biografia i la seva obra.

57. FUENTE, Inmaculada de la. *Mujeres de la posguerra*. Madrid: Sílex, 2017 [vegeu el capítol 4 de la tercera part, «Mercè Rodoreda, la vida como secreto», p. 416-457].

Aquesta obra també es va publicar a l'editorial Planeta l'any 2002 (vegeu l'entrada XVIII).

58. GARCÍA PONCE, David. «Vivir en los confines: la construcción espacial del suburbio en Mercè Rodoreda y Juan Marsé». A: *Dimensiones del espacio y sus significados en la literatura hispánica*. Edició a cura de Raquel Crespo-Vila i Sheila Pastor. Madrid: Biblioteca Nueva, 2017, p. 352-364. Disponible en línia a: <https://www.academia.edu/34027860/Dimensiones._El_espacio_y_sus_significados_en_la_literatura_hisp%C3%A1nica?auto=download>.

David García analitza el tractament de l'espai en la narrativa urbana de Mercè Rodoreda i Juan Marsé. L'autor comenta les diferències causades tant per la llengua usada per cada autor com per les seves circumstàncies vitals, i com aquests aspectes influeixen també en la configuració espacial.

59. GLENN, Kathleen M. «En primera persona: voces de mujer en algunas narraciones de Mercè Rodoreda, Carme Riera e Imma Monsó». A: *En breve*.

Cuentos de escritoras españolas (1975-2010): Estudios y antología. Edició a cura d'Ángeles Encinar i Carmen Valcárcel. Madrid: Biblioteca Nueva, 2012, p. 141-156.

Kathleen M. Glenn tracta l'ús del discurs femení en els relats «Zerafina», de Mercè Rodoreda; «Como si el miedo...», «Arrugas como olas», «Descasadas» i «El detergente definitivo», de Carme Riera, i «Zoe hi és», d'Imma Monsó.

60. GOMÀ, Enric. «Mercè Rodoreda, la força de l'estil». A: *Tresors de Catalunya. La llengua*. Dirigit per Pau Vidal Gavilán. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2017, p. 42-45.

Tresors de Catalunya. La llengua és una obra que repassa la història de la llengua catalana, des dels primers textos i les primeres cròniques fins a les figures importants del nostre temps. Un dels capítols el dediquen a Mercè Rodoreda.

61. GÓMEZ, Irene. «On Food, Hunger, and Parasites: Female Strategies against Censorship in *Nada* and *La plaza del Diamant*». A: *Dictatorships in the Hispanic World: Transatlantic and Transnational Perspectives*. Edició a cura de Patricia Swier i Julia Riordan. Lanham: Rowman & Litterfield Publishing Group, 2013, p. 133-160. Disponible en línia a: <https://www.academia.edu/3576285/On_Food_Hunger_and_Parasites_Female_Strategies_against_Censorship_in_Nada_and_La_plaza_del_diamant.Dictatorships_in_the_Hispanic_World_A_Transatlantic_Perspective.Eds._Patricia_Swier_and_Julia_Riordan._Farleigh_Dickinson_University_Press_2013._Forthcoming>.

Irene Gómez analitza els mètodes utilitzats per Carmen Laforet a *Nada* i Mercè Rodoreda a *La plaza del Diamant* per tractar el context de postguerra. L'autora argumenta que tant Laforet com Rodoreda utilitzen l'àmbit familiar i l'individu per a representar l'àmbit social i el col·lectiu. De la mateixa manera, en comptes de parlar del context de repressió política del moment, fan servir la fam.

62. GÓMEZ, María Asunción. *La Madre Muerta: El mito matricida en la literatura y el cine españoles*. Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2016 [vegeu «Prisioneras de la madre muerta: Isabel y Maria de Mercè Rodoreda y *La intimidación* de Nuria Amat», p. 123-144].

L'autora amplia l'article de 2011 (entrada IX) afegint-hi la comparació amb la novel·la de Núria Amat.

63. GREGORI, Carme. «Gènere negre i ironia en els inicis literaris de Mercè Rodoreda». A: *La ironia en les literatures occidentals des de l'inici de segle fins a*

1939. Edició a cura de Ferran Carbó, Carme Gregori i Ramon X. Rosselló. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016, p. 476-496.

64. GRILLI, Guiseppe; SALUDES AMAT, Anna Maria. «Poesia i política a l'exili». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 85-128.

El text es divideix en dos apartats. El primer, de Grilli, es titula «El món clàssic, Homer i la poesia segons Mercè Rodoreda als anys difícils». Grilli hi comenta un sonet de Rodoreda; el poema es reproduïx íntegrament al text. El segon apartat, de Saludes, es titula «Uns sonets de Mercè Rodoreda i unes cartes amb Josep Tarradellas (1948-1950)». Saludes comenta la poesia de Rodoreda i les esmentades cartes, que s'inclouen a l'apèndix «Cinc cartes entre Mercè Rodoreda i Josep Tarradellas», p. 113-128.

65. GÜELL, Mònica. «La guerre et sa mise en écriture dans "En una nit obscura" et "Orleans, 3 quilòmetres" de Mercè Rodoreda». A: *Guerres dans le monde ibérique et ibéro-américain. Actes du XXXVe Congrès de la Société des Hispanistes Français*. Edició a cura de Florence Belmonte, Karim Benmiloud i Sylvie Imperato-Prieur. Berna: Peter Lang, 2014, p. 395-401. Disponible en línia a: <https://www.peterlang.com/view/9783035199598/58_Chapter37.html>.

Mònica Güell estudia l'escriptura de la guerra a «En una nit obscura» i «Orleans, 3 quilòmetres», de Rodoreda, a partir de l'anàlisi dels títols, les imatges i el ritme de les oracions, etc. Aquests dos relats transcriuen l'experiència de la guerra a través de la figura dels «altres».

66. GUSTÀ, Marina. «Vençudes i heroïques. Patrons tràgics en els personatges rodoredians». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 193-206.

Marina Gustà rastreja els motius tràgics en els personatges femenins de Rodoreda, com l'assassinat dins la família, el sacrifici, l'innocent com a víctima o la figura de l'heroi derrotat.

67. HATEM, Jad. *La Pierre et le temps: Schelling, Vinyoli, Riba, Rodoreda, Vilanova, Aguiló, Monzó*. París: Éditions du Cygne, 2016.

A partir d'una citació de Joan Brossa, Jad Hatem escriu onze assajos sobre la qüestió de la transmutació. L'autor analitza la Bíblia, una llegenda musulmana i textos de Schelling, Joan Brossa, Joan Vinyoli i Mercè Rodoreda, entre d'altres.

L'obra de Hatem va ser traduïda al català per Lourdes Godoy i publicada per Curbet Edicions l'any 2017 amb el títol *La pedra i el temps*.

68. JERONSKY, Eva. «Reproducción para la nación: lectura de algunos cuentos de Mercè Rodoreda». A: *Tras la nación: conjeturas y controversias sobre las literaturas nacionales y mundiales*. Compilació a cura de Marcelo Topuzian. Buenos Aires: EUDEBA, 2017, p. 113-126.

Jeronsky analitza, en alguns relats de Mercè Rodoreda, la construcció de la figura de la dona com a instrument reproductor en el context de la postguerra espanyola.

69. JULIÀ, Jordi. *L'abrupta llengua: Mercè Rodoreda, una poeta a l'exili*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda; Vic: Eumo, 2013.

Jordi Julià presenta un estudi de la vessant lírica de Mercè Rodoreda. L'autor contextualitza els poemes de l'autora barcelonina i proposa un criteri d'ordenació i edició en funció de la cronologia, el tema i la mètrica de cadascuna de les composicions. Segons Julià, l'obra poètica de Rodoreda presenta una serietat i una coherència que la fan valdre com a ferm testimoni de la seva època.

70. KOUROSHI, Yahya. *Alternative Modernen: Literatur in autoritären Regimen; Simin Dāneshvar - Mercè Rodoreda - Christa Wolf*. Bielefeld: Transcript, 2014 [vegeu «Spanien unter der Franco-Regierung. *La plaça del Diamant* von Mercè Rodoreda», p. 103-150].

Yahya Kouroschi treballa tres obres publicades a la dècada dels anys seixanta: *Savushun*, *Drama der Trauer*, d'Iranerin Simin; *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, i *Der geteilte Himmel*, de Christa Wolf. El text se centra en la relació entre literatura i política i les conseqüències d'escriure en un context de repressió, així com les situacions concretes que presenten els textos.

71. LLAVINA, Jordi (ed.). *Terra de lletres: El paisatge de Catalunya en 60 visites literàries*. Barcelona: Comanegra, 2018 [vegeu «Mercè Rodoreda», p. 210-213].

Llavina recull seixanta representacions literàries del paisatge natural i urbà de Catalunya. En l'apartat dedicat a Mercè Rodoreda, l'autor escriu un breu text sobre el retrat de la vila de Gràcia que es fa a *La plaça del Diamant* i resumeix l'obra. Aquest apartat, a més, inclou un fragment del monòleg final de la novella.

72. ŁUCZAK, Barbara. *Espai i memòria: Barcelona en la novella catalana contemporània (Rodoreda-Bonet-Moix-Riera-Barbal)*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2012.

Barbara Łuczak selecciona un conjunt de novel·les contemporànies en llengua catalana en què l'espai, així com la imatge, resulta particularment rellevant per entendre el passat i el present de la metròpoli catalana. Les lectures que s'hi ofereixen permeten descobrir i caracteritzar algunes formes i funcions de la representació de l'espai barceloní en la narrativa dels segles xx i xxi per Mercè Rodoreda, Blai Bonet, Terenci Moix, Carme Riera i Maria Barbal. L'estudi posa de manifest diferents relacions de poder i pràctiques de repressió i violència que han quedat inscrites en els textos analitzats.

73. MALLAFRÈ, Joaquim. «Les traduccions a l'anglès de *La plaça del Diamant*». A: *Som per mirar (II). Estudis de literatura i crítica oferts a Carles Miralles*. Edició a cura de Montserrat Jufresa, Carles Garriga i Eulàlia Miralles. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2014, p. 251-270.

Joaquim Mallfrè comenta les tres traduccions a l'anglès de *La plaça del Diamant*. El capítol recull informació sobre els traductors i comenta les traduccions d'alguns passatges concrets de la novel·la.

74. MALLAFRÈ, Joaquim. *Uns i altres: Literatura i traducció*. Pròleg de Francesc Parcerisas. Tarragona: Centre de Lectura Reus; Arola Editors; Publicacions URV, 2016 [vegeu «Mercè Rodoreda Traduïda», p. 159-173]. Disponible en línia a: <<http://llibres.urv.cat/index.php/purv/catalog/view/291/326/732-1>>.

Mallfrè recull les traduccions, així com els simposis i la crítica en altres idiomes, que s'han fet de Mercè Rodoreda. Aquest article es va publicar com a «Més enllà de les fronteres», a *Homenatge a Mercè Rodoreda*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda, 2008, p. 23-29.

75. MARTÍNEZ, Lourdes. *Els dos principals consellers de Mercè Rodoreda: Obiols i Sales*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2018.

A partir de les *Cartes a Mercè Rodoreda* d'Armand Obiols i de les *Cartes completes* de Joan Sales, Lourdes Martínez analitza les variants d'autor en tota l'obra de Mercè Rodoreda. A més, el treball també estudia els habituals recursos formals i de contingut de Rodoreda, així com la influència del món clàssic en la seva obra. D'altra banda, Martínez també tracta dos temes presents en els epistolaris: en primer lloc, el fet que Obiols considerés *Solitud*, *Incerta glòria* i *La plaça del Diamant* com les tres *novelles universals* de la literatura catalana; en segon lloc, la innocència en els personatges rodooredians segons Sales.

76. MASSIP I GRAUPERA, Estrella. «Le père comme figure d'autorité dans quelques romans de Mercè Rodoreda et de Montserrat Roig (1936-1983)». A: *Le père comme figure d'autorité dans le monde hispanique: Actes du colloque des 27 et 28 septembre 2012*. Edició a cura de Raphaèle Dumont i Gilles Del Vecchio. Saint-Etienne: Publications de l'Université de Saint-Etienne, 2014, p. 325-344.

77. McNERNEY, Kathleen. *Mercè Rodoreda: a selected and annotated bibliography (2002-2011)*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2015.

McNerney recopila i comenta més de dos-cents estudis sobre l'obra de Mercè Rodoreda publicats o realitzats entre els anys 2002 i 2011, així com un índex de les obres tractades en els treballs. A més, el llibre inclou una relació de les edicions de les obres de Mercè Rodoreda i les traduccions elaborada per Judith Sánchez Gordaliza.

Aquesta obra es publica en català el 2017 amb el títol *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (2002-2011)*.

78. McNERNEY, Kathleen. *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (2002-2011)*. Traduït per Eva Pallarès i Sala. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2017.

Versió en català de McNerney (2015) (entrada 77).

79. MOLAS, Joaquim. «Rodoreda en el meu record». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 219-226.

Molas rememora les seves vivències amb Mercè Rodoreda.

80. MONGIARDO, Laura. «*El mar*» i «*L'elefant*» de Mercè Rodoreda, una proposta de traducció a l'italià. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2015.

Laura Mongiardo proposa una traducció a l'italià dels relats «El mar» i «L'elefant», de *La meva Cristina i altres contes*, i comenta el seu procés de traducció, així com els mètodes utilitzats. Per a les traduccions, vegeu les entrades núm. 175 i 176.

81. NUNES, Maria. *Salvat, Pla, Rodoreda, Capmany: rutes literàries de Barcelona, 2*. Il·lustracions de Josep M. Farré. Barcelona: Meteora, 2018.

Maria Nunes presenta la relació d'aquests quatre autors amb la ciutat de Barcelona. Relaciona la vida i l'obra dels escriptors amb diferents espais de Barcelona que van tenir un paper rellevant per a ells. Així, traça quatre rutes literàries per recórrer a peu. Pel que fa a Rodoreda, Nunes se centra en l'oposició entre la mirada nostàlgica des de l'exili i la realitat de la postguerra.

82. OROPESA, Salvador. *Literatura y comercio en España: las tiendas (1868-1952)*. Màlaga: Universidad de Màlaga, 2014 [vegeu «*La plaça del Diamant* (1962) de Mercè Rodoreda: el ciclo de la vida», p. 261-277].

Salvador Oropesa analitza la representació del comerç i la botiga a la literatura. El sisè capítol del llibre se centra en el cas de *La plaça del Diamant*. Des de la condició de mercaderia de la protagonista (adquirida pel Quimet, el qual té més poder adqui-

sitiu que el primer promès de la Natàlia, el Pere) fins al paper i l'evolució de les botigues i l'economia dels personatges a la novel·la, l'estudi del comerç permet entendre la dinàmica social i històrica de l'època.

83. PENALBA, Neus. «*Les aubépinas* dintre el llibre de Proust devien ser més boniques que mai». Mecanismes proustians en la narrativa de Mercè Rodoreda. A: *Proust a Catalunya: Lectors, crítics, traductors i detractors de la «Recherche»*. Edició a cura de Xavier Pla. Barcelona: Arcàdia, 2016, p. 219-241.

Penalba analitza les relacions entre l'escriptura de Marcel Proust i la de Mercè Rodoreda. Així, l'autora fa un recorregut per diverses novel·les de Rodoreda, com *Crim*, *Aloma*, *Mirall trencat* o *La plaça del Diamant*, així com per algunes narracions breus.

Està disponible en línia la comunicació d'aquest treball que es va dur a terme a la Universitat de Girona el 2016: <<http://diobma.udg.edu/handle/10256.1/4338>>.

84. PORTA, Roser. «El joc amb els clàssics a les novel·les humorístiques de joventut». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013 p. 207-218.

Roser Porta analitza el tractament humorístic de motius i temes grecolatins a *Un dia en la vida d'un home*, *Crim*, *Soc una dona honrada?* i *Del que hom no pot fugir*.

85. PÒRTULAS, Jaume. «Ulisses ja no viu aquí? Notes sobre el *Món d'Ulisses* segons Mercè Rodoreda». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 57-84.

Jaume Pòrtulas analitza la recepció clàssica de Mercè Rodoreda a «*Món d'Ulisses*». Concretament, l'autor se centra en la recreació de personatges i elements de l'*Odissea* d'Homer. Comenta com l'autora parla d'Ulisses, com es representen les veus dels altres personatges i, finalment, les característiques de la veu d'Ulisses. A més, Pòrtulas també parla del context de la creació d'aquests poemes, de les principals influències clàssiques de Rodoreda, i tanca el capítol amb una consideració general dels poemes.

86. PRODAN, Delia Ionela. «La literatura catalana d'autoria femenina i la seva traducció al romanès. Anàlisi del període 1968-2008». A: *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y Filología Románica: Valencia 2010*. Vol. 8. Edició a cura d'Emili Casanova i Cesáreo Calvo. Berlín: De Gruyter, 2013a, p. 433-444. Disponible en línia a: <<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/38398>>.

Delia Ionela Prodan analitza el fenomen de la traducció al romanès de novel·les catalanes escrites per dones. De les obres catalanes traduïdes a aquest idioma entre 1968 i 2008, aproximadament una cinquena part van ser obres escrites per dones. Per dur a terme aquest treball, l'autora es basa en les teories de traducció de Gideon Toury i del mètode traductològic de Gérard Genette.

87. PRODAN, Delia Ionela. «La narrativa breu catalana vessada al romanès: les normes regidores del procés traductològic. Estudi del període 1968-2008». A: *Traduir els clàssics, antics i moderns*. Coordinat per M. Àngels Verdaguer. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013b, p. 433-454. Disponible en línia a: <<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/31935>>.

En aquesta ocasió, l'autora duu a terme una anàlisi traductològica del global de les traduccions al romanès de la narrativa breu catalana. L'article es divideix cronològicament en dues parts: les traduccions del període totalitari (1968-1989) i les del període democràtic (1990-2008), i se centra en l'anàlisi de sis categories culturals: noms propis, medi natural, cultura social, patrimoni cultural, cultura lingüística i ingerències culturals.

88. PUJOL PARDELL, Jordi; TALAVERA I MUNTANÉ, Meritxell (ed.). *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013.

Inclou els següents articles: «Mercè Rodoreda i els clàssics», de Carme Arnau, p. 11-30; «El pensament clàssic a *Quanta, quanta guerra...*, de Mercè Rodoreda», de Rosa Cabré i Monné, p. 31-56; «Ulisses ja no viu aquí? Notes sobre el Món d'Ulisses segons Mercè Rodoreda», de Jaume Pòrtulas, p. 57-84; «Poesia i política a l'exili», de Giuseppe Grilli i Anna Maria Saludes Amat, p. 85-112 [amb l'apèndix «Cinc cartes entre Mercè Rodoreda i Josep Tarradellas», p. 113-128]; «De la inspiració i l'ofici en la poètica de Rodoreda», de Meritxell Talavera i Muntané, p. 129-172; «Personatges tancats i imatges platòniques en la narrativa de Mercè Rodoreda», de Maria Salvador Ribes, p. 173-192; «Vençudes i heroiques. Patrons tràgics en els personatges rodo-redians», de Marina Gustà, p. 193-206; «El joc amb els clàssics a les novel·les humorístiques de joventut», de Roser Porta, p. 207-218, i «Rodoreda en el meu record», de Joaquim Molas, p. 219-226

89. PUJOL-VALLS, Maria. «The Representation of Ants in Catalan Contemporary Poetry for Children». A: *Ecocritical Perspectives on Children's Texts and Cultures: Nordic Dialogues*. Edició a cura de Nina Goga, Lykke Guanio-Uluru, Bjørg Oddrun Hallås i Aslaug Nyrrnes. Cham: Palgrave Macmillan, 2018, p. 191-206.

Maria Pujol-Valls estudia la presentació de les formigues a diferents bestiaris poètics; entre d'altres, *Bestiari i altres poemes*, de Mercè Rodoreda. Al poema «Formiga», de Rodoreda, l'escriptora presenta una de les mirades menys antropocèntriques

del corpus i exalta els valors positius de l'animal com l'organització i la capacitat de treball. En conjunt, els bestiaris acostumen a presentar imatges positives de les formigues, però no arriben més enllà d'una visió antropocèntrica d'aquests animals que serveix per a inculcar certs valors als infants. En cap cas es mostra una representació ecocèntrica enfocada a educar en el respecte i el bon tracte pel medi ambient.

90. QUINTANA, Lluís. *Caminar per la vida vella: La memòria involuntària en la literatura i l'art*. València: Universitat de València, 2016 [vegeu «Natàlia i les olors (Rodoreda)», p. 250-254].

Lluís Quintana analitza el fenomen de la memòria involuntària a la literatura. El vuitè capítol el dedica al *déjà vu*, i analitza la metàfora del «maneguí de pell», de Walter Benjamin, i un episodi de *La plaça del Diamant*. En aquest últim cas, es tracta d'un passatge del final de la novel·la en què la Natàlia recorda la seva vida a partir d'un seguit d'olors i pudors.

91. RESINA, Joan Ramon. «The Corpse in One's Bed: Mercè Rodoreda and the Concentrationary Universe». A: *The Ghost in the Constitution: Historical Memory and Denial in Spanish Society*. Liverpool: Liverpool University Press, 2017, p. 147-154. Disponible en línia a: <<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3551262>>. [Versió del 2009]

Joan Ramon Resina analitza la representació dels camps de concentració nazis a «Nit i boira». L'espai del camp, fred, deshumanitzat i perillós, s'oposa al de l'úter, calent, protector i font de vida. Els horrors que s'hi viuen provoquen un desig de desnèixer, de tornar a l'úter i desaparèixer. Tot i que no es pot considerar literatura testimonial, donat que Rodoreda no va viure en primera persona aquestes experiències, l'escriptora demostra un coneixement profund de la situació.

Aquest article ja es va publicar l'any 2009 a *Rassegna Iberistica*, núm. 90, p. 81-89. A més, el 2010 es va publicar en català a *Una novel·la són paraules: Vint invitacions a la lectura en ocasió del centenari de Mercè Rodoreda 1908-2008*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda, p. 275-283.

92. SALUDES I AMAT, Anna Maria. «Mercè Rodoreda e Armand Obiols, sulle traccie di Enea». A: *L'epica: Tra evocazione mitica e tragedia*. Edició a cura de Giuseppe Grilli. Roma: Aracne, 2013, p. 155-174.

A causa de l'ocupació alemanya de França, Armand Obiols i Mercè Rodoreda (que ja s'havien exiliat d'Espanya) van haver de marxar de París. Aquest viatge constant evoca la constant marxa d'Enees, el protagonista de l'*Eneida*.

93. SALUDES I AMAT, Anna Maria. Vegeu Grilli i Saludes Amat (2013) (entrada 64).

94. SALVADOR RIBES, Maria. «Personatges tancats i imatges platòniques en la narrativa de Mercè Rodoreda». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 173-192.

Maria Salvador Ribes compara la geografia i els personatges d'alguns contes de *Viatges i flors*, de *La mort i la primavera* i de *Quanta, quanta guerra...* amb el «Fedó» i la República.

95. SÁNCHEZ DÍAZ-ALDALAGÁN, Carlos. «Un hombre, una mujer, una ciudad: la plasmación literaria de Barcelona en la obra de Ignacio Agustí y Mercè Rodoreda». A: *Dimensiones del espacio y sus significados en la literatura hispánica*. Edició a cura de Raquel Crespo-Vila i Sheila Pastor. Madrid: Biblioteca Nueva, 2017, p. 365-374. Disponible en línia a: <<https://gredos.usal.es/handle/10366/135274>>.

Carlos Sánchez compara dues visions literàries de Barcelona: la de Mercè Rodoreda a *La plaça del Diamant* i la d'Ignacio Agustí a *La saga de los Rius*. Rodoreda descriu vagament la ciutat, més com a element simbòlic que es relaciona amb els sentiments del personatge; Agustí, en canvi, utilitza una escriptura molt més detallada.

96. SÁNCHEZ GORDALIZA, Judith. «“Semblava de seda”, l'experiència traductora de Mercè Rodoreda». A: *Traduir els clàssics, antics i moderns*. Coordinat per M. Àngels Verdaguer. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013, p. 365-387.

97. SOLÀ, Lluís. *La paraula i el món: assaigs sobre poesia*. Barcelona: L'Avenç, 2013 [vegeu «Les fosques glicines: Sobre *La mort i la primavera* de Mercè Rodoreda», p. 113-123].

Solà analitza *La mort i la primavera* comparant-la amb *La plaça del Diamant*, per contrast, i amb *El procés* i *El castell*, pel fet que comparteixen l'etiqueta d'obres inacabades. L'autor reafirma aquesta novella com la més important de Mercè Rodoreda, ja que aspira a mostrar, en una sola obra, la mirada de Rodoreda vers el món i l'ésser humà.

Aquest assaig també es va publicar a *Vint invitacions a la lectura en ocasió del centenari de Mercè Rodoreda. 1908-2008*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda, 2010, p. 295-304.

98. TABUCCHI, Antonio. *Di tutto resta un poco*. Edició a cura d'Anna Dolfi. Milà: Feltrinelli, 2013 [vegeu «Mercè Rodoreda», p. 97-99].

En aquesta obra, Tabucchi dedica petits escrits a escriptors, pel·lícules, amics i temes importants en la seva vida.

99. TALAVERA I MUNTANÉ, Meritxell. «De la inspiració i l'ofici en la poètica de Rodoreda». A: *Mercè Rodoreda i els clàssics*. Edició a cura de Jordi Pujol Pardell i Meritxell Talavera i Muntané. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2013, p. 129-172.

A partir dels testimonis orals i autògrafs de Mercè Rodoreda, Meritxell Talavera i Muntané s'endinsa en la poètica de l'escriptora per analitzar els mitemes *ars/ingenium* (inspiració i tècnica) en la creació literària de Rodoreda. En l'escriptura de Rodoreda, aquests dos elements s'equilibren entre si: l'impuls literari neix de la inspiració, però el procés d'escriptura requereix un treball tècnic, i les dues vessants es complementen.

100. TALAVERA I MUNTANÉ, Meritxell. Vegeu Pujol i Talavera (2013) (entrada 88).
101. TALAVERA I MUNTANÉ, Meritxell. «Un enfocament atípic de la recepció literària: Rodoreda llegida pels censors franquistes». A: *Actes del Setzè Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*. Edició a cura d'Àlex Martín Escribà, Adolf Piquer Vidal i Fernando Sánchez Miret. Vol. III. Barcelona: Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes: Universitat de Salamanca: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2015, p. 273-294.

A través de la revisió dels informes de censura emesos, Meritxell Talavera analitza les relacions entre literatura, gènere i censura pel que fa a la narrativa de Mercè Rodoreda. L'autora confirma un biaix fal·locentrista i androcèntric en la rebuda de la literatura de Rodoreda per part dels censors.

102. THOMAS, Sarah. «The Places of the Subject: Abjection and the Transcendent City in *Nada* and *La plaça del Diamant*». A: *The Sacred and Modernity in Urban Spain: Beyond the Secular City*. Edició a cura d'Antonio Cordoba i Daniel García-Donoso. Nova York: Palgrave Macmillan, 2016, p. 79-98. Disponible en línia a: <https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-60020-2_5>.

Sarah Thomas analitza les protagonistes de *Nada* i *La plaça del Diamant* en relació amb allò objecte, que es representa en l'espai domèstic, que suposa la contrapart de l'espai sagrat de la ciutat.

103. TOBIN STANLEY, Maureen. «The Accusatory Gaze of Children: Memory and Victimization in Forte's *Waiting for Robert Capa*, Muñoz Molina's "Silencing Everything" and Rodoreda's "Night and Fog"». A: *(Re)collecting the Past: Historical Memory in Spanish Literature and Culture*. Edició a cura de Jacky Collins, Melissa A. Stewart, Maureen Tobin Stanley i Nancy Vosburg. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2016, p. 47-67.

Maureen Tobin Stanley analitza el paper de la mirada infantil en aquestes tres obres. Aquests textos tenen en comú la presència d'un infant com a personatge secundari que encara no té la capacitat de parlar. No obstant això, els protagonistes poden veure la mirada d'aquests infants, a través de la qual es poden conèixer les seves emocions. A l'article s'argumenta que aquesta mirada serveix com a via per a transmetre els horrors i els traumes que no poden expressar-se mitjançant paraules.

104. TOSOLINI, Giulia. «Límite, reflejo, mito: el espacio del espejo en la poética de Mercè Rodoreda». A: *Topografías literarias: el espacio en la literatura hispánica de la Edad Media al siglo XXI*. Edició a cura d'Alba Agraz Ortiz i Sara Sánchez-Hernández. Madrid: Biblioteca Nueva, 2017a, p. 439-446. Disponible en línia a: <<https://gredos.usal.es/handle/10366/133395>>.

Tosolini analitza el simbolisme de l'espai metafòric del mirall a la narrativa rodorediana, en la qual aquest objecte es presenta en diferents formes i contextos. L'autora lliga el mirall amb la memòria, l'espai de la mort, l'escriptura i la vida.

105. TOSOLINI, Giulia. «Narrare l'esilio: la voce di Mercè Rodoreda nelle *Cartes a l'Anna Murià*». A: *Le forme del narrare: nel tempo e tra i generi*. Edició a cura de Giovanna Fiordaliso, Alessandra Ghezzi i Pietro Taravacci. Vol. II. Trento: Università degli Studi di Trento, 2017b, p. 345-355. Disponible en línia a: <https://cvc.cervantes.es/literatura/aispi/pdf/28/28_345.pdf>.

Giulia Tosolini analitza les cartes de Rodoreda a Anna Murià com a textos que testimonien l'experiència de l'exili com a dona republicana i catalana. En aquests textos es troben motius com el dolor, l'aïllament, la solitud i l'opressió, que constitueixen temes importants en els relats més famosos de l'escriptora.

106. TOSOLINI, Giulia. «Per una memoria storica al femminile: Mercè Rodoreda e le sue donne». A: *Trayectorias literarias hispánicas: redes, irradiaciones y confluencias*. Edició a cura de Maria Rosso, Felice Gambin, Giuliana Calabrese i Simone Cattaneo. Roma: Associazione Ispanisti Italiani, 2018, p. 427-436. Disponible en línia a: <https://cvc.cervantes.es/literatura/aispi/pdf/bib_02/02_427.pdf>.

Giulia Tosolini analitza l'ús de la memòria en els personatges femenins de Rodoreda. Mitjançant les protagonistes femenines, Rodoreda reconstrueix la memòria històrica de les dones en contextos de guerra.

107. TUSQUETS, Eugenia; FROUCHTMANN, Susana. *La pasión de ser mujer*. Barcelona: Circe Ediciones, 2015 [vegeu «Mercè Rodoreda», p. 251-277].

El capítol dedicat a Rodoreda es divideix en dues parts. En primer lloc, Tusquets elabora una narració amb fets biogràfics de Rodoreda; amb un text entre ficcional i

biogràfic, l'autora se centra en el context d'elaboració de *La plaça del Diamant*, quan Rodoreda es trobava exiliada a Ginebra. A la segona part, Frouchtmann explica el context vital de Rodoreda: l'arribada de la burgesia a l'Eixample i les zones més altes, el seu entorn familiar, la relació amb Joan Rodoreda, etc.

108. VÁZQUEZ DÍAZ, René. *Skygga väsen: en ledsagare in i litteraturens värld*. Lund: BTJ, 2012 [vegeu «Svikna arbetarklasskvinnor: om Gilles kvinna av Madeleine Bourdouxhe och Diamanttorget av Mercè Rodoreda»].

109. VEGLIA, Laura. «Mercè Rodoreda e le sue personagge». A: *Mujeres y márgenes, márgenes y mujeres*. Coordinat per Eva María Lago. Sevilla: Benilde, 2017, p. 151-157.

Veglia aprofundeix en l'anàlisi dels trets autobiogràfics dels personatges rodoredians. El corpus de novel·les analitzades està format per *Aloma*, *La plaça del Diamant* i *El carrer de les Camèlies*. A les tres obres ens trobem amb personatges femenins que evolucionen al llarg de la història i arriben a un estat de maduresa i control de la seva vida. Tot i que cap d'aquestes novel·les és obertament autobiogràfica, a totes tres hi podem trobar experiències pròpies de Rodoreda.

110. VILALLONGA, Mariàngela. «Algunes claus per arribar a algunes fonts de Mercè Rodoreda». A: *Som per mirar (II). Estudis de literatura i crítica oferts a Carles Miralles*. Edició a cura de Montserrat Jufresa, Carles Garriga i Eulàlia Miralles. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2014, p. 243-250.

Mariàngela Vilallonga examina algunes de les fonts de la literatura de Mercè Rodoreda, argumenta la referència a Plutarc a «Paràlisi» i comenta una possible connexió entre l'obra *Le Mannequin, proverbe dramatique en deux actes*, de Madame de Stäel, i *El maniquí*, de Rodoreda.

111. YANG, Chung-Ying. «Construcción del género y del espacio en *La plaza del Diamante* y *La calle de las Camelias*». A: *Rumbos del hispanismo en el umbral del Cincuentenario de la AIH*. Vol. V. Edició a cura de Patrizia Botta, Aviva Garribba, María Luisa Cerrón Puga i Debora Vaccari. Roma: Bagatto Libri, 2012a, p. 598-609. Disponible en línia a: <https://cvc.cervantes.es/literatura/aih/aih_xvii_b.htm>.

S'amplia la línia d'investigació de l'entrada xxii, ja que també s'analitzen els espais masculins i femenins de *La plaça del Diamant*.

112. YANG, Chung-Ying. *Miradas al género, al espacio y a la identidad en la narrativa de Mercè Rodoreda, Carmen Martín Gaité, Rosa Montero y Almudena Grandes*. Taipei: Sunny Publishing, 2012b.

TESIS DOCTORALS

113. BARRERA, María Consuelo. *La mujer como personaje teatral: reflejo y evolución de la figura femenina en las dramaturgas catalanas (1975-2011)*. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona, 2013.

Barrera analitza els personatges femenins de Rodoreda a les obres *Un dia*, *L'hostal de les tres camèlies*, *El parc de les magnòlies*, *La senyora Florentina i el seu amor Homer* i *El maniquí*.

114. DI STRAVOLO, Loredana Margaret. *Espacios de mujeres españolas: memorias, represión, fragmentos y espectáculos, 1939-*. Tesis doctoral. University of Maryland, 2014.

115. GARDNER, Nora Lynn. *Clean up Duty: Dirt, Disorder and Narrative in Postwar Spain*. Tesis doctoral. Indiana University, 2018.

Gardner investiga les connexions entre *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda; *Nada*, de Carmen Laforet, i *El cuarto de atrás*, de Carmen Martín Gaité. Segons l'autora, aquestes obres reflecteixen la retòrica de la *puresa femenina* durant l'època franquista.

116. PATTEN, Jared. *Imagined Masculinities: Conceptualizing Gender and Nation in Franco's Spain*. Tesis doctoral. Indiana University, 2015 [vegeu el capítol 2: «Masculinity and the Cooptation of Female Labor: Carmen Martín Gaité's *Entre visillos* (1957) and Mercè Rodoreda's *La calle de las Camelias* (1966)», p. 109-217]. Disponible en línia a: <<https://scholarworks.iu.edu/dspace/handle/2022/19654>>.

Jared Patten analitza la idea de masculinitat i la relació entre els discursos de masculinitat i nació presents a les novel·les espanyoles escrites durant la dictadura. Així, l'autor tracta la representació de models normatius i no normatius de masculinitat durant el procés de construcció d'una nació i estudia les tensions entre els rols de gènere *prescrits* i la realitat del gènere com a flux. El segon capítol de la tesi se centra en l'anàlisi comparativa entre *El carrer de les Camèlies* i *Entre visillos*. La novel·la de Rodoreda, diu Patten, tracta el problema de la dona i el cos femení com a objecte, la possessió dels quals és una part fonamental en la formació del gènere masculí.

117. SÁNCHEZ GORDALIZA, Judith. *La traducción de 'La plaça del Diamant' de Mercè Rodoreda: formulación y aplicación de un modelo dinámico de análisis traductológico y retraducción al español*. Tesis doctoral. Universitat de Vic, 2012. Disponible en línia a: <<http://dspace.uvic.cat/handle/10854/2303>>.

Judith Sánchez Gordaliza elabora un model específic d'anàlisi traductològica per a *La plaça del Diamant* a partir de la revisió de teories de la traducció i d'altres models pràctics d'anàlisi traductològica. A la segona part de la tesi, proposa una nova traducció a l'espanyol de la novel·la.

118. SÁNCHEZ PINILLA, Francisca. *La narración para niños: autoras, circuitos y textos en el campo del siglo XIX al XX*. Tesi doctoral. Universitat de València, 2017 [vegeu «Identidad lingüística y literaria. Lola Anglada y Mercè Rodoreda», p. 354-385]. Disponible en línia a: <<http://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/50938/La%20Narrativa%20para%20ni%C3%B1os%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>.

Sánchez analitza la narrativa infantil espanyola anterior a la guerra. Les figures principals d'aquest estudi són Lola Anglada i Mercè Rodoreda. D'Anglada, n'analitza l'època com a directora del setmanari il·lustrat *La Nuri*; de Mercè Rodoreda, els contes «L'hivern i les formigues», «Les tres granotes i el rossinyol», «El vaixellet», «La darrera bruixa», «La noieta daurada», «L'oreneta», «El noiet i la casona», «La guardiola», «Les fades», «L'estrella que va morir», «Les pomes trapasseres», «El noiet Roger», «El rodacamins», «La fulla», «La truita» i «El bruixot i la sargantana»; tots publicats entre 1935 i 1936.

119. SCALA, Suzanne. *The Home, the Map and the Garden: Literary Space as Monumental Space in Kofman, Perec and Rodoreda*. Tesi doctoral. University of California, Berkeley, 2014 [vegeu, especialment, el capítol 3: «Leaving the Garden: Living Monuments in *El carrer de les Camèlies*», p. 57-84]. Disponible en línia a: <<https://escholarship.org/uc/item/12v6k71d>>.

Al tercer capítol de la seva tesi, Suzanne Scala analitza l'espai a *El carrer de les Camèlies*. Concretament, argumenta que la novel·la segueix una estructura rizomàtica (en termes de Gilles Deleuze i Félix Guattari), és a dir, que no segueix cap jerarquia ni té cap centre, on cada element està connectat a la resta. Aquesta estructura es pot veure en alguns objectes que relacionen diferents personatges, o aspectes narratius (com el record de la Cecília, que s'articula mitjançant les connexions amb altres persones, no per motius de causa a efecte).

120. UCCELLA, Francesca. *Patrimonio literario e identidad. La valorización de lugares, paisajes y memoria compartida en Italia y Cataluña*. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona, 2017.

Uccella analitza els processos de patrimonialització literària de Carlo Levi, Mercè Rodoreda i Maria Àngels Anglada. En el cas de Rodoreda, se centra en la seva relació amb Romanyà de la Selva i el barri de Gràcia.

121. VEKIĆ, Tiana. *Literary Representations of Civil Wars: a Comparative Study of Novels Dealing with the Spanish Civil War and the Yugoslav Conflict*. Tesi doctoral. Université de Perpignan Via Domitia and Universität Tübingen, 2016. [vegeu: «Representations of Mass Destruction and the Creation of a Collective Memory Through the Figure of a Travelling Soldier: Mercè Rodoreda's *Quanta, quanta guerra...* and Velibor Čolić's *Chronique des Oubliés*», p. 110-154]. Disponible en línia a: <<https://www.semanticscholar.org/paper/Literary-representations-of-civil-wars%3A-a-study-of-Vekić/b9ead1d7b4af700c906abd64f1b2fa90f83277f4>>.

Aquest capítol de la tesi compara la manera com Mercè Rodoreda i Velibor Čolić representen l'experiència de la guerra mitjançant la figura del «soldat viatger». Vekić analitza la guerra civil com a ritual de pas, el qual implica una transformació que passa per la desconstrucció i la reconstrucció; aquest ritu té la seva analogia en el viatge del soldat. Ambdues autores construeixen una memòria col·lectiva a partir dels fragments de relats i les veus que el soldat es troba durant el seu viatge.

MATERIAL D'ÀUDIO I AUDIOVISUAL

122. FLAQUER, Blanca (dir.). «La plaça del Diamant». *La mitad invisible*. [Programa de televisió]. Emissió: La 2, 11 d'octubre de 2016. Disponible en línia a: <<https://www.rtve.es/alicarta/videos/la-mitad-invisible/mitad-invisible-1/3753637/>>.

El programa s'endinsa en la novel·la *La plaça del Diamant*. Per tal de conèixer millor l'obra i l'autora, es visiten els espais de l'obra, l'arxiu de la Fundació Mercè Rodoreda i s'entrevista Carme Arnau, experta en Rodoreda; Sílvia Munt, que va protagonitzar l'adaptació de la novel·la; Joan Montmany, columbòfil; Maria Barbal, escriptora; Maria Lynch, agent literària; Joan Ollé, director de teatre que va realitzar l'adaptació teatral, i Lolita Flores, que va interpretar el personatge de Colometa a l'obra de teatre.

123. PONS, Ventura (dir.). *Un berenar a Ginebra*. [Llargmetratge]. Televisió de Catalunya, Els Films de la Rambla, 2012.

Ventura Pons recrea un berenar entre Josep Maria Castellet i Mercè Rodoreda a Ginebra, l'any 1973. Tot i que es tracta d'una obra de ficció, la pel·lícula està basada en un capítol d'*Els escenaris de la memòria*, de Josep Maria Castellet, així com en diverses entrevistes i declaracions de Mercè Rodoreda.

124. SALUDES AMAT, Anna Maria. «Joaquim Ruyra i Mercè Rodoreda: del cobricel de l'enramada de Blanes a l'envelat de la festa major de Gràcia» [vídeo en línia]. Comunicació al congrés «Paisatge i construcció de l'espai literari».

Universitat de Girona, 2015. <<http://diobma.udg.edu/handle/10256.1/3976>> [vegeu a partir del minut 66:45].

Anna Maria Saludes comenta que l'escena del ball de *La plaça del Diamant* s'inspira en l'obra *L'enramada de Blanes*, de Joaquim Ruyra. L'autora duu a terme una lectura contrastada de l'escena de la novella i de dues edicions del text de Ruyra.

Obres de Mercè Rodoreda

OBRA DE JOVENTUT

125. *Obra de joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015.

Novelles

126. *Aloma*. A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 535-711.
127. *Crim*. A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 327- 533.
128. *Del que hom no pot fugir*. A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 107-208.
129. *Soc una dona honrada?* A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 3-105.

130. *Un dia en la vida d'un home. A: Obra de Joventut: narrativa i periodisme.* Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 209-326.

Contes

131. «Contes (1933-1938)». A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme.* Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 715-807 [«Una nit...», «La noia del pomell de camèlies», «Sol», «La tornada», «La noieta bruna», «Els carrers blaus», «Trossos de cartes», «Camí de la guerra», «Una tarda de pluja», «Uns quants mots a una rosa», «Sònia», «L'hora més silenciosa en el diari d'un soldat», «Tres cartes» i «Carta d'una promesa de guerra»].

Inclou un apèndix amb les narracions «Boira» i «Quant de temps feia».

132. «Contes infantils (1935-1937)». A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme.* Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 809-905 [«L'hivern i les formigues», «Les tres granotetes i el rossinyol», «El vaixellet», «La darrera bruixa», «La noieta daurada», «L'oreneta», «El noieta i la casona», «La guardiola», «Les fades», «L'estrella que va morir», «Les pomes trapasseres», «El noieta Roger», «El rodacamins», «La fulla», «La truita», «El bruixot i la sargantana» i «Aventures de Camús i Tararí»].

Inclou un apèndix amb les narracions «Ronald Searle» (narració inacabada) i una versió revisada de «La guardiola».

Periodisme

133. «Articles i entrevistes (1932-1934)». A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme.* Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda; Edicions 62, 2015, p. 907-1054.

Assaig

134. «Estils. Polèmica: Delfí Dalmau-Mercè Rodoreda». A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme.* Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda Edicions 62, 2015, p. 1055-1096.

Ràdio

135. «Dues allocucions». A: *Obra de Joventut: narrativa i periodisme*. Justificació de Joaquim Molas i pròlegs de Carme Arnau i Roser Porta. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda: Edicions 62, 2015, p. 1097-1106 [«La dona i la revolució» i «Jardins»].

Es tracta de dos discursos de Mercè Rodoreda fets a la ràdio de l'Associació d'Escriptors Catalans. Els textos s'han extret de la reproducció de Maria Campillo a *Els Marges*, núm. 51 (1994), p. 53-57.

NOVELES

Fragments

136. «Aloma». A: *Els llibres i els dies*. Edició a cura d'Anna Folqué i Gerard Malet. Barcelona: Angle, 2018, p. 97.

Jardí vora el mar*Fragments*

137. «Jardí vora el mar». *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

La mort i la primavera*Fragments*

138. «La mort i la primavera». *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

La plaça del Diamant*Fragments*

139. «La plaça del Diamant». *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

140. «La plaça del Diamant». A: *Terra de lletres: El paisatge de Catalunya en seixanta visites literàries*. Edició a cura de Jordi Llavina. Barcelona: Comanegra, 2018, p. 212-213.

Mirall trencat

Fragments

141. «Mirall trencat». *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

142. «Mirall trencat». A: *Els llibres i els dies*. Edició a cura d'Anna Folqué i Gerard Malet. Barcelona: Angle, 2018, p. 156.

Quanta, quanta guerra...

Fragments

143. «Quanta, quanta guerra...». *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

CONTES

Contes publicats en antologies

144. «Zerafina» [de *La meva Cristina i altres contes*]. *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017. [Fragment].

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

145. «Divendres 8 de juny». A: *Els llibres i els dies*. Edició a cura d'Anna Folqué i Gerard Malet. Barcelona: Angle, 2018, p. 87. [Fragment].

POESIA

Poemes publicats en antologies

146. «Flor Gelosa» [de *Viatges i flors*]. *Bèsties 20. Rodoreda* [pòster]. Selecció i pròleg a cura de Maria Cabrera. Barcelona: Edicions Poncianes, 2017.

Es tracta d'un pòster de la col·lecció «Bèsties». Per una banda hi ha una imatge de Mercè Rodoreda i, per l'altra, una selecció de fragments de la seva obra.

TEATRE

147. *La senyora Florentina i el seu amor Homer*. Barcelona: Arola, 2017.

EPISTOLARI

Seleccions personals

148. *Cartes de guerra i d'exili (1934-1960)*. Compilació, edició i estudi a cura de Carme Arnau. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2017.

PERIODISME

149. «La muller i la filla de Francesc Macià en la intimitat» [entrevista en persona]. A: *Dones que surten del paper: Periodistes catalanes que expliquen un país*. Edició a cura de Francesc Canosa Farran i Elena Yeste Piquer. Juneda: Fonoll, 2018, p. 145-152.

Aquesta entrevista es va publicar a *La Rambla* el 23 de gener de 1933.

ENTREVISTES

150. «La Noia de las Camelias». A: *El grito y la mordaza*, de Carmen Alcalde. Barcelona: Carena, 2018, p. 107-110.

Aquestes breus reflexions de Rodoreda es van publicar a *Cuadernos para el Diálogo*, núm. 157 (1976). Aquests fragments són un resum de les respostes de Rodoreda a un qüestionari.

151. *Mercè Rodoreda: entrevistes*. Edició a cura d'Abraham Mohino. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2013.
152. [Entrevista de Carmen Alcalde a Mercè Rodoreda]. A: *El grito y la mordaza*, de Carmen Alcalde. Barcelona: Carena, 2018. p. 104-107.

ALTRES

153. *Mercè Rodoreda: obra plàstica*. Edició a cura de Maria Rosa Villanueva i Daniel Giralt-Miracle. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2016.

TRADUCCIONS***Albanès***

154. *Sheshi i Diamantit [La plaça del Diamant]*. Traducció de Bashkim Shehu. Tirana: Botimet IDK, 2018.

Alemanys

155. *Der Garten über dem Meer [Jardí vora el mar]*. Traducció de Kristen Brandt, edició i epíleg de Roger Willemsen. Hamburg: Mare, 2014.

Anglès

156. *In Diamond Square [La plaça del Diamant]*. Traducció de Peter Bush. Londres: Virago, 2013.
157. *War, so much War [Quanta, quanta guerra...]*. Traducció de Maruxa Relaño i Martha Tennent. Rochester: Open Letter, 2015.
158. *Camellia Street [El carrer de les Camèlies]*. Traducció de David H. Rosenthal. Rochester: Open Letter, 2018.

Seleccions

159. «The Salamander» [«La salamandra», de *La meva Cristina i altres contes*]. Traducció de Martha Tennent. A: *The Weird: A Compendium of Strange and Dark Stories*. Edició a cura d'Ann VanderMeer i Jeff VanderMeer. Nova York: Tor Books, 2012, p. 406-410.
160. «Village Journeys». Traducció de Scott Shanahan. *A Public Space*, núm. 25 (2017). Inclou: «Journey to the Village of Warriors» [«Viatge al poble dels guerrers»], «Journey to the Village of Sorrows» [«Viatge al poble de tota la pena»], «Journey to the Village of the Well-Bred Rats» [«Viatge al poble de les rates ben criades»], «Journey to the Spellbound Village» [«Viatge al poble de la bruixeria»], «Journey to the Village of Glass» [«Viatge al poble del vi-

dre]], «Journey to the Village of the Dead» [«Viatge al poble dels morts»], «Journey to the Hanged» [«Viatge al poble dels penjats»], «Journey to the Village of the Thirty Little Women» [«Viatge al poble de les trenta senyorettes»], «Journey to the Village of Fear» [«Viatge al poble de la por»] i «Journey to the Village of Gold» [«Viatge al poble de l'or»], de *Viatges i flors*.

161. «Movie Matinee» [«Tarda al cinema», de *Vint-i-dos contes*]. Traducció de Peter Bush. A: *No Pasarán!: Writings from the Spanish Civil War*. Edició a cura de Pete Ayrton. Nova York: Pegasus Books, 2016.

Basc

162. *Ispilu hautsia* [*Mirall trencat*]. Traducció d'Antton Olano Irurtia. Sant Sebastià: Alberdania, Erein, Igela, 2013.

Búlgar

163. *Ploshtad Diamant* [*La plaça del Diamant*]. Traducció d'Eva Sableva. Sofia: Ciela, 2012.
164. *El carrer de les Camèlies*. Traducció de Maia Guenova. Sofia: Ciela, 2013.

Croat

165. *Trg dijamenta* [*La plaça del Diamant*]. Traducció de Boris Dumančić. Zagreb: VBZ, 2016.

Espanyol

166. *La muerte y la primavera* [*La mort i la primavera*]. Traducció i postfaci d'Eduardo Jordá. Barcelona: Club Editor, 2017.

Estonià

167. *Teemandi väljak* [*La plaça del Diamant*]. Traducció de Maria Kall. Tallinn: Loomingu Raamatukogu, 2014.

Francès

168. *Voyages et fleurs* [*Viatges i flors*]. Traducció de Bernard Lesfargues. Gardona: Éditions Fédérop; Vichy: Librairie La Brèche, 2013.

Hebreu

169. *Gan 'al yad ha-yam* [*Jardí vora el mar*]. Traducció i epíleg de Rami Saari. Jerusalem: Carmel Publishing House, 2016.
170. [*Escenes de Barcelona*]. Traducció de Yossi Tal. Jerusalem: Nine Lives, 2018.

Hongarès

171. *Törött tükör* [*Mirall trencat*]. Traducció de Zsuzsanna Tomcsányi. Budapest: Harmattan Kiadó, 2014.

Italià

172. *Specchio infranto* [*Mirall trencat*]. Traducció de Guiseppe Tavani. Roma: La Nuova Frontiera, 2013.
173. *Quanta, quanta guerra...* Traducció de Stefania Maria Ciminelli. Roma: La Nuova Frontiera, 2016.

Seleccions

174. «Il mare» [«El mar»]. Traducció de Laura Mongiardo. A: «*El mar*» i «*L'elefant*» de Mercè Rodoreda, *una proposta de traducció a l'italià*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2015, p. 31-60.
175. «L'elefante» [«L'elefant»]. Traducció de Laura Mongiardo. A: «*El mar*» i «*L'elefant*» de Mercè Rodoreda, *una proposta de traducció a l'italià*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2015, p. 61-72.

Macedoni

176. *Na ploštadot Dijamant* [*La plaça del Diamant*]. Traducció de Violeta Jagev i Margarita Trzijan-Malankova. Skopje: Antolog, 2014.

Neerlandès

177. *In de Cameliastraat* [*El carrer de les Camèlies*]. Traducció de Frans Oosterholt. Leiden: Menken Kasander & Wigman Uitgevers, 2013.

178. *Tuin aan zee* [*Jardí vora el mar*]. Traducció de Frans Oosterholt. Leiden: Menken Kasander & Wigman Uitgevers, 2014.

Serbi

Seleccions

179. «Крв» [«La sang», de *Vint-i-dos contes*]. Traducció de Jelena Petanovic. *Мостови: часопис књижевних преводаца Србије*, vol. 45, núm. 177/178 (2018), p. 57-65. Disponible en línia a: <http://www.ukpsalts.org/index.php?option=com_k2&view=item&id=253:mostovi-177-178&Itemid=122&lang=cy>.

Turc

180. *Güvercinler Gittiginde* [*La plaça del Diamant*]. Traducció de Suna Kiliç. Istanbul: Alef Yayınevi, 2016.

Xinès

181. *En veu baixa i altres contes*. Traducció de Yuan Liu. Pequín: People's Literature Publishing House: Shanghai 99, 2017. Inclou: «La sang», «Fil a l'agulla», «Estiu», «Gallines de Guinea», «El mirall», «Felicitat», «Tarda al cinema», «El gelat rosa», «Carnaval», «Promesos», «En veu baixa», «Darrers moments», «Divendres 8 de juny», «Començament», «Nocturn», «La brusa vermella», «Mort de Lisa Sperling», «El bany», «En el tren» i «Abans de morir», de *Vint-i-dos contes*; «Ada Liz», «En una nit obscura», «Nit i boira», «Orleans, 3 quilòmetres», «El bitllet de mil», «Paràlisi» i «Semblava de seda», de *Semblava de seda i altres contes*; «La salamandra», «Amor» i «Una fulla de gerani blanc», de *La meva Cristina i altres contes*.

Índexs d'obres sobre Rodoreda

ÍNDEX CRONOLÒGIC

2012

3, 7, 8, 10, 13, 19, 34, 41, 48, 59, 72, 109, 112, 113, 118, 125

2013

1, 11, 24, 28, 35, 37, 42, 44, 45, 50, 51, 61, 64 (93), 66, 69, 79, 84, 85, 86, 87, 88 (100), 92, 94, 96, 97, 98, 99, 113

2014

14, 17, 65, 70, 73, 76, 82, 110, 114, 119

2015

5, 27, 36, 46, 52, 56, 77, 80, 101, 107 (55), 116, 124

2016

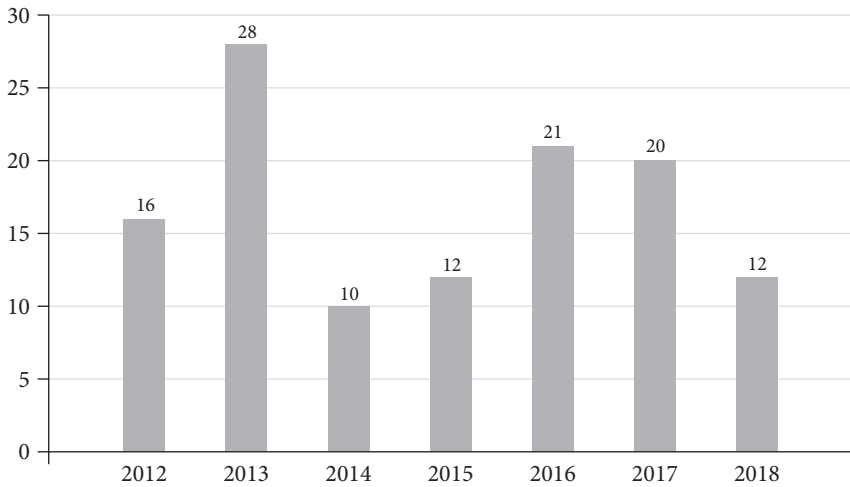
2, 6, 15, 22, 23, 25, 26, 29, 31, 49, 53, 62, 63, 67, 74, 83, 90, 102, 103, 121, 122

2017

4 (20), 9, 12, 16 (21), 38, 39, 40, 47, 57, 58, 60, 68, 78, 91, 95, 105, 104, 109, 118, 120

2018

18, 30, 32, 33, 43, 54, 71, 75, 81, 89, 106, 115

ÍNDEX D'IDIOMES

Alemanys

70

Anglès

1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 25, 27, 38, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 61, 77, 89, 91, 102, 103, 116, 119

Català

6, 13, 15, 16 (21), 22, 23, 24, 34, 35, 36, 39, 40, 45, 48, 49, 50, 53, 54, 60, 63, 64 (93), 66, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88 (100), 90, 94, 96, 97, 99, 101, 110, 124, 123

Eslovè

26

Espanyol

2, 12, 14, 18, 19, 28, 30, 31, 32, 33, 52, 56, 57, 58, 59, 62, 68, 82, 95, 104, 107 (55), 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 120, 121, 122

Francès

29, 51, 65, 67, 76

Italià

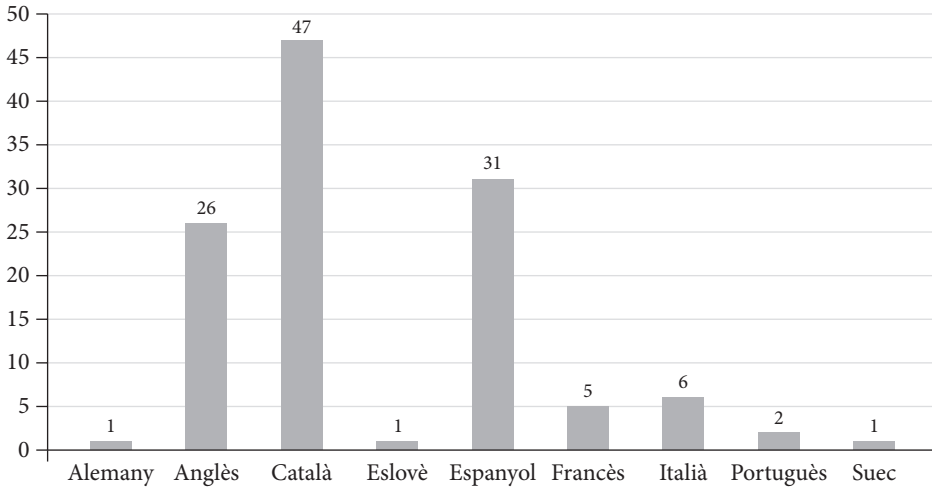
37, 92, 98, 105, 106, 109

Portuguès

3, 4 (20)

Suec

108

ÍNDEX D'OBRES TRACTADES

En aquest apartat s'indiquen les obres que es tracten a cada referència. En els casos en què un treball només esmenti el nom d'una obra o en faci un comentari molt breu, s'ha decidit no incloure'l aquí.

Aloma

34, 39, 40, 109

Crim

16 (21), 84

«*Aquella paret, aquella mimosa*»

42

«*La darrera bruixa*»

118

«*El bruixot i la sargantana*»

118

Del que hom no pot fugir

84

El carrer de les Camèlies

8, 18, 25, 32, 40, 42, 109, 111, 116, 119

Un dia

113

<i>Un dia en la vida d'un home</i>	<i>«La guardiola»</i>
84	118
<i>«L'elefant»</i>	<i>«L'hivern i les formigues»</i>
80	118
<i>«En una nit obscura»</i>	<i>L'hostal de les tres camèlies</i>
65	113
<i>«Endreça»</i>	<i>Isabel i Maria</i>
50	62
<i>«L'estrella que va morir»</i>	<i>Jardí vora el mar</i>
118	40, 49
<i>«Les fades»</i>	<i>El maniquí</i>
118	43, 110, 113
<i>«Fil a l'agulla»</i>	<i>«El mar»</i>
11	80
<i>«Formiga»</i>	<i>«La meva Cristina»</i>
89	42
<i>«La fulla»</i>	<i>Mirall trencat</i>
118	40, 42
<i>«Una fulla de gerani blanc»</i>	<i>«Món d'Ulisses»</i>
42	87

La mort i la primavera

26, 42, 94, 97

«Nit i boira»

4 (20), 7, 91, 103

«El noiet i la casona»

118

«El noiet Roger»

118

«La noieta daurada»

118

Obra poètica

69

«L'oreneta»

118

«Orleans, 3 quilòmetres»

65

«Paràlisi»

29, 110

El parc de les magnòlies

113

La plaça del Diamant

1, 2, 3, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 23, 24, 27, 30, 34, 38, 40, 41, 44, 47, 52, 61, 71, 71, 73, 82, 90, 95, 102, 108, 109, 111, 114, 115, 117, 122

«Les pomes trapasseres»

118

Quanta, quanta guerra...

5, 40, 43, 45, 94, 121

«El rodacamins»

118

«Semblava de seda»

96

***La senyora Florentina i el seu amor
Homer***

19, 113

Soc una dona honrada?

16 (21), 54, 84

«Tarda al cinema»

11

«Les tres granotes i el rossinyol»

118

«La truita»

118

Viatges i flors

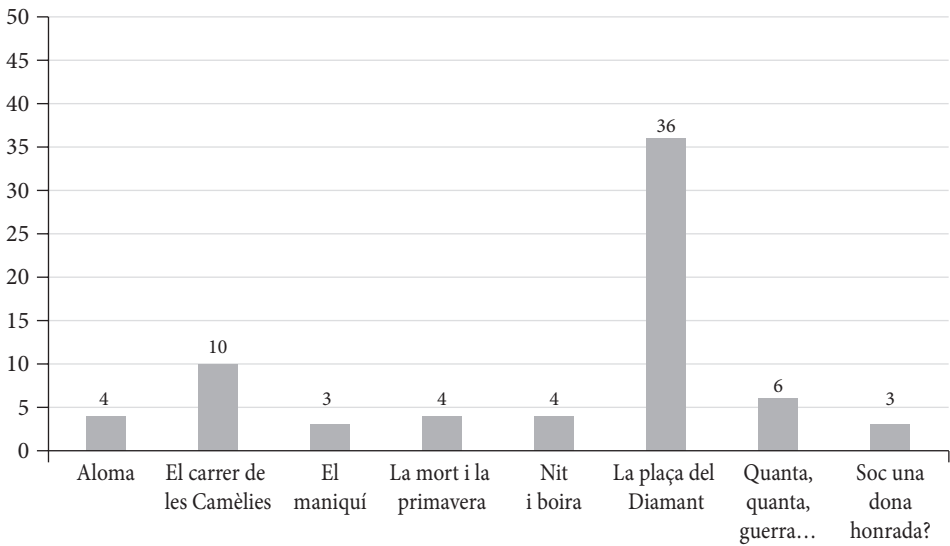
94

«El vaixellet»

118

«Zerafina»

59

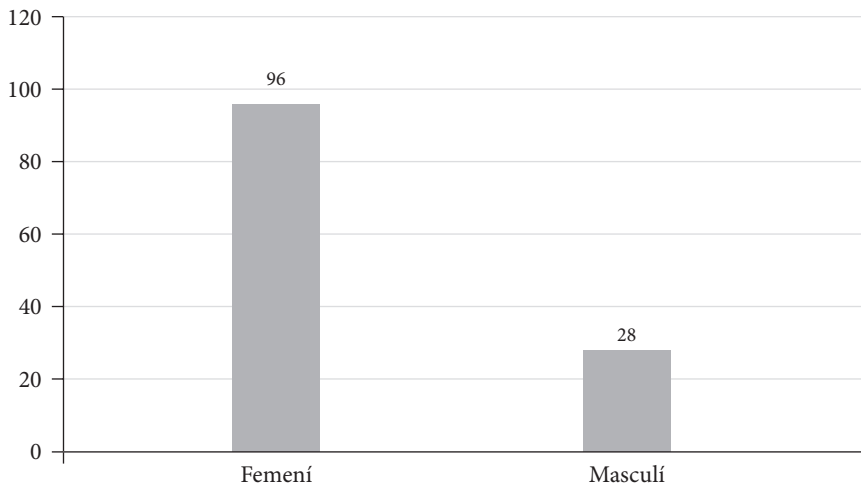
ÍNDEX DE GÈNERE DELS AUTORS**Femení**

1, 2, 3, 4 (20), 4 (20), 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16 (21), 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 64 (93), 65, 66, 68, 72, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 88 (100), 89, 91, 94, 96, 99, 101, 102, 103, 105, 104, 106,

107 (55), 107 (55), 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124

Masculí

12, 16 (21), 22, 41, 44, 48, 50, 58, 60, 64 (93), 67, 69, 70, 71, 73, 74, 79, 82, 85, 88 (100), 90, 91, 95, 97, 98, 108, 116, 123

LLISTA D'AUTORS

Alcalde, Carmen

33

Arnau, Carme

6, 34, 35, 36

Alexandrescu, Ioana

1

Barrera, María Consuelo

113

Álvarez-Sancho, Isabel

2

Bianchi, Angela

37

Amorim Vieira, Elisa

3

Bieder, Maryellen

38

Araújo, Gabrielly

4 (20)

Bolo, Laura

39, 40

Arkinstall, Christine

5

Bou, Enric

41

Brenneis, Sara

7

Espinós, Joaquim

50

Bru-Domínguez, Eva

8, 42

Everly, Kathryn

10

Buffery, Helena

9, 43

Fábregas Alegret, Inmaculada

51

Bush, Peter

44

Figlerowicz, Matylda

52

Cabré i Monné, Rosa

45

Flaquer, Blanca

122

Cisneros, Sandra

46

Francés-Díez, M. Àngels

53, 54

Culleton, Colleen

47

Frouchtmann, Susana

107 (55)

Di Stravolo, Loredana Margaret

114

Fuente, Inmaculada de la

56, 57

Epps, Brad

48

García Ponce, David

58

Escudero Alcamí, Trinidad

49

Gardner, Nora Lynn

115

Glenn, Kathleen

11, 59

Jeronsky, Eva

68

Gomà, Enric

60

Julià, Jordi

69

Gómez, Irene

61

Julià, Lluïsa

13

Gómez, María Asunción

62

Kouroschi, Yahya

70

Gregori, Carme

63

Llavina, Jordi

71

Grilli, Guiseppe

64 (93)

Luczak, Barbara

14, 72

Güell, Mònica

65

Lunati, Montserrat

15

Gustà, Marina

66

Madrenas Tinoco, Dolors

16 (21)

Hatem, Jad

67

Mallafrè, Joaquim

73, 74

Jerez-Farrán, Carlos

12

Martí, Aina

17

Martínez, Lourdes

76

Massip i Graupera, Estrella

76

McNerney, Kathleen

77, 78

Molas, Joaquim

79

Mongiardo, Laura

80

Nadim, Roxana

18

Nieva de la Paz, Pilar

19

Nunes, Maria

81

Oliveira, Katia

4 (20)

Oropesa, Salvador

82

Patten, Jared

116

Penalba, Neus

83

Pons, Ventura

123

Porta, Roser

84

Pòrtulas, Jaume

85

Prodan, Delia Ionela

86,87

Pujol Pardell, Jordi

88 (100)

Pujol-Valls, Maria

89

Quintana, Lluís

90

Resina, Joan Ramon

91

Ribera Llopis, Juan M.

16 (21)

Skrabec, Simona

26

Rovira, Jordi

22

Solà, Lluís

97

Saludes Amat, Anna Maria

64 (93),92, 124

Tabucchi, Antonio

98

Salvador Ribes, Maria

94

Talavera i Muntané, Meritxell

88 (100), 99, 101

Sánchez Díaz-Aldalagán, Carlos

95

Tang, Wan

27

Sánchez Gordaliza, Judith

96, 117

Thomas, Sarah

102

Sánchez Pinilla, Francisca

118

Tobin Stanley, Maureen

103

Saneleuterio, Elia

23

Tosolini, Giulia

105, 104, 106

Santamaria, Aina

24

Tusquets, Eugenia

107 (55)

Scala, Suzanne

25, 119

Uccella, Francesca

120

Vázquez Díaz, René

108

Weng, Miaowei

30

Veglia, Laura

28, 109

Yang, Chung-Ying

111, 112

Vekic, Tiana

121

Zurma, Laura

32

Vilallonga, Mariàngela

29, 110

Zurrón Servera, Irene

33

Mercè Rodoreda: bibliografia (2012-2018)

Cap al 2005, en un article publicat en la revista *L'Avenç* i titulat «Mercè Rodoreda, escriptora», Marina Gustà feia patent la necessitat d'un estudi que analitzara la recepció de l'obra de Mercè Rodoreda per tal de fixar, «lluny de generalitzacions [...] amb tots els recursos documentals necessaris, i sense partits presos», «les línies de tensió no sempre visibles» i de fer desaparèixer «els automatismes interpretatius». És com a resposta a aquesta necessitat que naix el present estudi, l'objectiu principal del qual és resseguir la manera com s'ha construït, al llarg del temps, la lectura de l'obra literària de l'autora, des de *Soc una dona honrada?* fins a *Mirall trencat*.

Estem, per tant, davant d'un estudi original en el panorama acadèmic de les lletres catalanes que aconsegueix, per mitjà de l'aplicació de tres estadis d'investigació (recepció crítica, divulgació i posició canònica en el conjunt de la producció rodorediana) a cadascuna de les obres motiu d'anàlisi, posar de manifest qüestions essencials sobre les maneres de llegir l'obra rodorediana, inèdites fins ara. Així, al llarg de l'estudi, es delimiten, entre altres aspectes, el pes que les diferents perspectives crítiques han tingut en els principals focus de recepció: Catalunya i els Estats Units, com hi ha hagut tòpics d'interpretació que s'han perpetuat al llarg del temps o com, en molts treballs acadèmics, s'ha partit de les mateixes hipòtesis per a arribar a conclusions semblants. En definitiva, es tracta d'un estudi que ens fa ser conscients que som hereus d'una transmissió que no és neutra ni innocent.

